

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY.

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általatok a katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.)

XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak. 1895. márc. 6-án.

Megjelen hetenkint 2-szer: szerdán este és szombaton este. Első két nem adóval vissza.	Előfizethető a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, est. Irván-tér 1.	Felolvasó szerkesztő: BARABÁS ALBERT.	Előfizetési ár: Egész évre . . . 5 ft — kr. Félévre . . . 2 ft 50 kr. Negyedévre . . . 1 ft 25 kr. Egyes szám ára 5 kr.	A 30 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr. Nyitlító sorozatát 50 kr. Többes-ir-kezelésnél engedély
--	---	---	---	--

Fogságra ítélt kath. papok.

A Golgotha tragédiája után következett a föltámadás. Üldöztették, szenvedte, megfeszítették, meghala és mégis föltámadott az Üdvözítő. Ez a föltámadás alapja a kereszténységnek.

Miként az Ur Jézust üldözték a zsidók: akkép üldözik a modern pogányok az ő szolgálait napjainkban, s az ő anyaszentegyházának hiveit. El akarják venni tőlünk az eget és a földet, Isten igéjét és igéretét, melyet ösatyáink az Üdvözítőtől tanultak.

Miként N e k i szemére vetették, hogy nem tiszteli és megszegi a törvényt, a népet lázítja a törvény és az irás tudók ellen: ugyanazon vádakkal halmozzák el hűségese szolgálait.

Pénzért, előléptetésért vagy kitüntetésért mindig lehetett kapni szolgálalkú bérenczeket. A Bánffy-kormányának is meg vannak a bérencei, kik hajszát folytatnak a katolikus vallás és a katolikus papok ellen.

Vae victis! Jaj a legyőzötteknek! — ez a liberalizmus jelszava. És az üldözés folyik, a fogházak megtelnek katolikus papokkal. A szabadelvű párt nem elégszik meg azzal, hogy sárba tiporta a katolikus vallás szent tanait: még a lelkiismeret, a szó- és gondolat-szabadságot is béklyókba akarja szorítani. A kivított győzelem erkölcsstelen alapokon nyugszik és erőszakos eszközökkel csikartatott ki. Állandósága nem lehet, s megváltoztatásának be kell következnie, ha a nép milliói tölemelik szavukat. A nép azonban türelmes és lassan mozdul. Csak ha lelkiatyáinak intő szavát hallja: akkor száll sikra jogaiért.

Tudják ezt jól a szabadelvűek, s hogy a nép lelkiismerete ébren ne tartassék, lakatot tesznek mindazok szájára, kikben van bátorság fölemelni intő, tiltakozó szavukat. A kormány sajtója nap-nap után vad gyűlölettel teli rágalmakat szór a katolikus papságra, a kir. ügyészségek pedig gyors egymásutánban állítják a liberális esküdtszéknek és szabadelvű bírásokból álló bíróságok elé a katolikus hitvallókat.

Már számon is alig tudjuk tartani a kormány-hatalom áldozatait. Hosszú a névsor és egyre szaporodik. L e p s é n y i Miklós félévet ült fogházban; K n e z i t s Fejérmegyei papot elítélték 6 hónapi fogházra; F u s z János esztergommegei pa-

pot 2 heti fogságra és 200 ft pénzbírságra; B a d i k József nyitrai megyei papot 1 havi fogságra, s hasonló sors vár a pörbe fogott R o d e r, C s a p ó, R u d o l f és M a r t i n e s e k papokra.

Hisz ez valóságos poszkripczió, a milyen Róma utolsó évtizedeiben és a francia forradalom alatt dühöngött. Damokles-kard függ minden katolikus pap fölött, ki hű akar maradni egyháza tanaihoz, s hazafias, bátor szív dobog mellében. A bérenczek találnak okot, hogy bíróság elé hurezolják őket, s a bíróság talál paragrafust, melynek alapján elszakítsa rövidebb vagy hosszabb időre hiveiktől.

Gyönyörű millenium! Becsületese magyar nép, ki felnőtél Istenfélelemben és hazaszeretetben, takarod el szemedet az új évezred látványaitól. Az az ellentét, mely elébe tárul, csak az elkeseredés tüzeit szítaná és a fájdalom könnyeit sajtolná ki belőled.

Egyik táborban a hatalom birtokosai, kik durva önkénnyel megrabolják a polgárokat alkotmányos jogaiktól; mellettük a korrumpáltak egész tömege: vasuti koncessziókkal üzérkedő képviselők és főispánok, állami bérleteket potom áron kihazsnáló politikusok és közpénzeket elfecsérlő tisztviselők. Egész életük a botrányok tarkargatása és szünetlen hajszá pénz után, melyet léha könnyelműséggel tivornyákra fecsérelnek. Hit, erkölcs, becsület és önzetlen hazafiság csak gúny tárgya előttük. Mindenből üzletet csinálnak, még ezredéves fenállásunk emlékműveiből is. S mig felszólításukra a megyék és városok hazafias buzgalommal készülnek a millenárius ünnepekre, az alatt a katolikus papokra rázáródik a fogházak ajtaja.

Azokra a férfiakra, kik egész életükön át csak az egyházak és hiveik lelki üdvének élnek. Akiket nem vezet önző cél, se.n hatalmi vágy, hanem az igazság és Isten szent parancsolatai. Mig odafenn a fővárosban a törvénytörők, a nép jogainak megrablói s a panama-svindlik lovagjai ünnepeltetik magokat, sütkéreznek a fényben és lakomákon dözsolnek: az alatt az Ur szolgálai magános czellák falai közt sorvadoznak.

Van-e igaz magyar szív, melyet fájdalommal ne töltene el hazánk mostani állapota? Nézzhetjük-e tovább is nyugodtan, hogy az erköles fölött diadalmaskodják az erkölcstelenség, a jog fölött a jogtalanság,

s igazság helyett igazságtalanság uralkodjék korlátlanul! Hát a magyar nép oda sülyedt volna, hogy szórtalanul türje azok üldöztetését, kik érette, az ő lelki üdvösségért és polgári jogaiért kerülnek börtönbe.

Igy nem mehetünk át az új ezredévébe. Az önkénynek és üldöztetéseknek végét kell szakítani. Az ország és a nemzet sorsa a nemzet kezébe van letéve.

Nem szabad csüggednünk. Ellenségeink lehetnek számszerint többen, hivatalban és hatalomban erősebbek, pénzben és tudományban gazdagok, ravaszágban okosak, gyűlölségben kegyetlenek — még sem szabad meghátrálnunk.

Az Üdvözítő is egyedül volt, egyes-egyedül. Mégis meghódította a világot.

Mindenki lásson munkához. A kinek megadatott a szó, az beszéljen. A ki irni tud, az írjon. A ki a törvényhez ért, védekezze. A kinek pedig ereje és hatalma van, az támadjon. Munkájából és vagyonából áldozni senki rest ne legyen. Mindenekfölött pedig tartsunk össze, kik keresztények vagyunk, mert „egy az Ur, egy a hit és egy a kereszténység.“

Ne engedjük hitvallóinkat sokáig szenvedni. Kergessük ki a törvényhozó testületből azokat, kik elárulni segítették a kereszténységet, s megfosztották a népet hitétől és kenyerétől.

Ha győztünk fölöttük, az leszen a nemzeti F ő l t á m a d á s ünnepe.

Barabás Albert.

BELFÖLD.

— A katonatisztek fizetését a jövő éven emelni fogják, mely czélból jelentékeny összeg van felvéve a költségelőirányzatba. A fizetésemelés nagyságáról és a fedezet megállapításáról most tárgyalnak az érdekelt miniszteriumok.

— Komédia. Pulszky Károly ügyében be van fejezve a vizsgálat, s a megkezdett komédia tovább folytatódik. Miután a szakértők egy része azt állítja, hogy Pulszky megkárosította képvisárlásaival az országot, nem lehet egész egyszerűen szabadon bocsátani és az eljárást beszüntetni. Segítségül hívják tehát ismét az orvosokat, s kimondják, hogy Pulszky nem volt beszámítható állapotban a bevásárlások idejében: ergo nem is vonható felelősségre. Milyen jól fognak nevetni majd ezen a végki- fejtésen azok a hölgyecskék, kiknek társaságában a gavallér igazgató ellumpolta az ország pénzt.

Mai lapunk a husvétii melléklettel 12 oldal.

— **Talpnyalás.** A főispán és polgármester urak még egyre gyártják a bizalmi nyilatkozatokat br. Fejérváry miniszter és államtitkára, Grófnő Dezso számára. Ott azonban, ahol az önérték meg nem vált szolgáltságára, minden presszó daczára sem állnak kötélnék a bizottsági tagok, s a vármegyei hasáí kénytelenek bizalmi nyilvánítás helyett kudarccsal számolni bé a kormányznak. Így történt legutóbb Baranya megye közgyűlésén, hol a bizalmi indítványt erős kitakadások mellett visszautasították.

A gazda-hitel.

(K. Ö.) Darányi miniszter „fényes” expozéjában a gazda-hitelről is tett említést. Utal arra a körülményre, hogy a kamatláb leszállítása daczára a gazda olesó hitel még sem kaphat. Csak közbevetőleg akarjuk megjegyezni, hogy igaz, a kamatláb lecsökkent, de a váltók késedelmi kamata megmaradt a régi magasságban. Pedig mindenki tudja, hogy a gazda a váltóhitel igénybevételére van szorítva. A régi adósságnak újjal való törlesztése, a sok váltóovátolás, a közvetítés pedig sok pénzbe kerül a gazdának, mindezt kikerülheti a kereskedő, ki a pénzpiacz viszonyaiban járatos. Együttal kilátásba helyezte a gazdasági hitel rendezését célzó törvényjavaslatot, ugyszintén a hitelszövetkezetek reformját. Mindez nagyon szép dolog, ha az ige legközelebbi időben testet öltene. De van-e erre kilátás? Könnyű megfelelni erre, ha szemünk elé állítjuk a szabadelvű gazdasági politikát, mely a mezőgazdaság csak fejőstehén szerepet jutatta. Hogy pedig Darányi a gazdaosztály önfelelőző közreműködése daczára sem fog a merkantil gazdasági politikán győzedelmeskedni, könnyű belátni.

Szembeötölő gazdasági politikánk egyoldalúsága, mely éppen a földbirtokot szolgáltatta ki védtelenül mindazon tényezőknek, melyeknek érdekében van a földingóvátétele és a birtok szabad forgalma. Ezen

gazdasági politika meggátlása czéljából mértil fel az a kérdés, hogyan, mily intézkedések révén lehet a bajon segíteni, hogy megakadályozható legyen különösen a kisbirtok eladósodása, felaprózása és tönkretjütása.

Megfelelni a kérdésre nem nehéz. Segíteni lehet és kell is a gazdahitel-ügy rendezésével, oly hiteliggyel — és ezt különösen hangsúlyozzuk, — mely megfelel a földbirtok természetének és a kisbirtokos különleges helyzetének és életviszonyainak. Csakhogy a gazdahitel-ügy általunk czélzott rendezése elé a dédelgetett merkantil gazdasági rendszer miatt ez idő szerint még óriási akadályok gördülnek, ami minket csak arra képes serkenteni, hogy kettős buzgalommal azon eszközök létesítésén fáradozzunk, melyek a kisbirtokos-osztályt a végpusztulástól megmenteni képesek.

A kisbirtokos-osztály védelmét a nagytőke zsarolása ellen csak oly agrár-jog fogja biztosítani, mely a gazdaosztály hitelét a személyes hitel jellegének biztosítása mellett szövetkezeti uton fogja kielégíteni.

Nézünk közelebbről a dolgot. Szinte szállóigévé lett már, hogy a gazda hitel nélkül meg nem lehet. Ez még nem volna a legnagyobb baj, de a nagy veszedelem a gazdára nézve abban rejlik, hogy oly hitelt kénytelen igénybe venni, mely pusztulást okozza. Maradjunk csak a kisgazdánál. A kisgazda csak a legkritikább esetben jut felmondhatlan, hosszú lejáratu amortizációs kölcsönhöz, milyent egy némely fővárosi bank és pénztinteztet drága kamat és még drágább eljárási költség mellett ad. Erre a kisgazda rendszerint csak akkor határozza el magát, amikor már annyira el van adósodva, hogy csak ezen az uton tudja a végpusztulást kikerülni. Evvel a kölcsönrel konvertálja azután többi adósságait és tartozik egy aránylag rengeteg összeggel, melynek évi amortizációs

részlete rendszerint egész évi járadékát emészt fel. Egy-két esztendeig csak bírja valahogy a terhet, de akkor betűt az elkerülhetetlen krízis.

A kisgazda azonban rendszerint a vidéki takarékpénztárak és pénztinteztetek hitelét veszi igénybe. Ezek közelebb is vannak hozzá és a hitelt mintegy reakényszerítik. Kölcsönt azonban csak teljes fedezet mellett adnak. Az adott kölcsön a birtokra be lesz táblázva és a kisgazda hitele kiterjed földbirtoka kataszteri becsértékeig. A szolid pénztinteztetek a hitelnyújtásban ennél tovább nem mennek. Uzsora kamatra kap azonban a földbirtok értékét felülmúló hitelt is, mely a spekulációba vonja a kisgazda mezőgazdasági eszközeit, állatállományait és évi termését is. A váltóadósság perlése esetén törvényes foglalás után nemcsak a földbirtok, hanem az üzemtőke és évi termés is tárgyát képezi a kényszer-árverésnek.

A pénztinteztetek és a gazdaváltó tulajdonosok azonban nagyon meg tudják válogatni az alkalmas időpontot, mikor kell szorosabbra szorítani a gazda nyaka köré a hurkot. Innét van az, hogy a vidéki pénztinteztetek és uszorasok gyarapodásával lépést tart a gazda pusztulása és a földbirtok elértektelenedése. Nem felel meg tehát a valóságnak Darányi azon állítása, hogy a földérték emelkedésben volna. Legalább a parcellázott birtoktestek kiasajátításánál ez nem áll. Közvetlen tapasztalásból mondhatjuk, hogy a Dunántúl egyes vidékein az utolsó hat esztendő alatt az egy parasztelek értékben 2000 fital is csökkent. Ezen állapot megteremtéséhez bizonyára hozzájárult a filloxera vész is, de alapoka a gazda pusztulásában keresendő. Az elárverezett birtok a vidéki pénztinteztetek és uszorasok kezei közé került, kik a haszon kedvéért a földbirtokot cserebere tárgyává tették.

A kisgazda kénytelen pusztulni, mert

TÁRCSA.

Budapesti levél.

(Millennium. Sacré Coeur. Nénevelés. Magyarzó)

— A Fejérmegyei Naplo eredeti tárczája. —

Még a levegőben is van valami a nagy várakozásból

Mosolyog az ég, ha látja csodálatos kibontakozását a fővárosnak s eikaczagja magát a napfényre, ha a nagy dicsőségre gondol — vagy tán gunvolódik a merészen felnyuló toronyos műemekek fölött, a bábeli toronyra gondolva O nem, hisz a magyar égről van szó, mely a magyar földre kaczagó mosolylyal léz le. Ily mosolylnál hamar elő a tavaszi ruhát! ki a ligetbe — pedig de nehéz kijutni; a kicsik örökösen megtelek. Meg-megállnak; itt aszfaltot öntnek, ott szurkózzák a kövezetet, s nyitott utakon siklik keresztül a vonat.

De csak pár napig tart a kíváncsiak kivándorlása, a kaczagó napfényhez oda settenkedett egy kis Sándor-utczai, vagy akadémiai szellő? Meghorzong, félrehozza a száját, aztán — előszedjük a bundákat s félve nézünk fel: nincs-e hóhé hely közelben; jaj, az csinálna ám rombolást az aranyos kupolákon. Kűm a ligetben nincs, amin a szem megpillenhet. A kép mindennap változik. A faragott pavilonokat körülölelik a lassankint zöldelő füzek, a nedves, agyondolgozott fekete földből egymás után dugják ki fejceskéjüket a fűszálak. Ez idén iparkodnak nagyra-nagyra nőni csupa kíváncsiságból: ugyan mi történik itt körülöttünk?

A bokrok, az idegenből hozott ültetvények erősödnek már a sejtelenül is; nem riasztja őket vissza kalapásítás, fűrészugás, munkások kiabálása, az örületes gyors dolognak zűrzavara.

A szalmafedeles debreczeni csárdában s a nádküpos halászkupyhóban ugy ég a világ éj-jeken keresztül, mit a márványos művészházban vagy az uralkodónak szánt emelvényen. Dolgoznak. Már csak három hét van hátra. Aztán tódulhat a nép. Most nem rándulhat ki a „zöldbe” a családapa, no de ott van a Stefánia-uti fenyves, meg az István-uti fasor, ott is van millenniumi készülődés és látni való. Az alsó sötány fűn keresztülszállamlík az ezüstszínű falu „pokol” óriás épülete; az uton egyre épülnek a lakástűrhető nyárlakok, odább lent a pazar fényvel rendezett Park-Club s mögötte egy szerény külsejű palota, homlokán latin felirással . . .

Nagy hét van. A kiállításban nincs munkaszünet. Az Ur napján csakugy zakatol a gép, kilimpel a déli csengő a faállványon sürgő-napszamosnak, mint kőzponon . . . sietni kell. De halga csak! Ebe az éles zajba bele-bele kong napjában párszor egy-egy mélabus harangzó fűlve, halkán, hogy: ünnep van, ünnep van.

Ma már a munkanélküli emberek létezését nem látják a lovas-corsó fényű, templomban ülnek az emberek; az ezredévet ünneplő területen is járnak ajtatos hűvek, ima könyvvel kezükben sietnek a ligeten át, koronás fogatok egymásután gördülnek végig a tavaszi gyepen — a latin feliratu házba.

Tizenöt éve, hogy e palota épült. Hiányzott valami magasabb növelésünkben. Követel-

ték főpapjaink, sürgették az arisztokraták. S e vágy a legfelsőbb helyről is óhajta lett.

Azóta köztünk vannak. Az 1800-ban francia által alapított szerzet, melynek hivatása a lányifjúság szívébe az Istenség eszméjének, a legörökobb igazságnak megértése mellett a nemzetük iránti szeretetet ültetni és gyümölcsötetvé tenni: — ezen kültöldi szerzet hozzánt is eljött, csendesen megvonulva az István-uti otthonukba.

Fennkölt lelkület, nagy vallási erősség és önfelelőzős kellett, hogy idehozza azon pár ifju nőt, kik elhagyva hazájokat Magyarországnak szolgálatába álltak. E nemes működésben példaadó, mintegy világító fáklyájuk lett E y Marianne grófnő, ki alig kerülve ki a bécsi Sacré Coeur neveléséből, első akart lenni mint alapító s virágzó ifjúságát buzó, fáradszatlan szerzettagul ajánlá fel. Ősei példája által áthatva, hazája iránti szeretet által melegeitve, ké-sziti elő a főrang s a magasabb körök nagy eszmék kivételére hivatottjait, a jövő családanyáit, honleányait.

Müködsüket, mely különösen Jézus leg-szentebb szívének van szentelve, a gondviselés hatalmasan vezérli. Gyarapodnak napról-napra. Kilencvenkét ifju lányka éli jelenleg itt legboldogabb életéveit, elsajátítva az összes világnyelveket, megismerve egy a kézimunka, mint a festő művészet titkait, naponként edződve torna-, s számtalan modern társasjátékokban. S hányszor kilencvenkettő azok száma, kiknek nevelésük bár befejezve van, időnként fel-felkeresik e kedves falakat, hogy szíveikre irt, hivatásukhoz tanácsot, bánatukra vigaszt, s az élethez szükségeltető további erőt itt e mély-

földbirtoka értékéig vagy még azon felül is megterhelhető, a mezőgazdasági eszközök, az állatállomány és évi termése is lefoglalható és elérvehető, nagyon természetes tehát, hogy személyes hitele nincs. Pedig ha a gazdát megmenteni akarjuk, ez rendezendő mindenekelőtt. A személyes hitel helyi szövetkezeti uton. Ez azonban csak úgy vihető keresztül, ha a gazda szabadon rendelkezik a föld megműveléséhez szükséges gazdasági eszközökkel és az évi termékkel, ha tehát ezek le nem foglalhatók, mert ez képezni biztosítékát annak, hogy a szövetkezet által nyújtott kölcsönt törleszteni képes lesz.

Követeléseinket tehát a következőkben formulázzuk: A földbirtokból egy minimum kivendő, mely egyáltalán meg nem terhelhető, a megterhelhető részzel szemben pedig felmondhatlan amortizációs kölcsön nyújtandó, a mezőgazdasági üzemtöke meg nem terhelhető és a gazda személyes hitelének rendezése helyi szövetkezeti uton. Radikálisan a gazdahitel-ügyét a szövetkezés — bármennyire is áldásos különben működése — nem fogja megoldani, ha azt oly törvényhozási alkotások meg nem előzik, melyek a fennebb említett követeléseknek alapjait vetnék meg. Igaz, nagy megrázkódtatások nélkül meg ez végre nem hajtható, de ez minket egy cseppet sem zavarhat, mikor a magyar föld megmentéséről van szó.

A képviselőház feloszlása.

Budapestről az a szenzációs hír érkezik, hogy a jelenlegi ülészakot rövid idő múlva feloszlatták, s az általános képviselőválasztások vagy június végén vagy július elején fognak országszerte megjelenni.

E hírhez az „Alkotmány” a következő megjegyzéseket fűzi:

műveltségű jó lelkektől megnyerjék. S nem hiába jönnek. Nemcsak a régi tanítványok, de idegeneknek is nyitva áll a szeretet. A fővárosi kath. tanítónok itt találják fel a közös tüzhelyt, melynél többször összegyűlve, felmelegítve újra a szeretet lángjaitól, tovább végzik terhes kötelességeiket.

Nehéz a mai lánynevelés.

Lehetetlen a földön keresni azon erőt, mellyel összetudnók kapcsolni az akarat s ész tevékenységét a szív kívánalmaival. Új ezredév küszöbén kell, hogy letérdepelve elmélkedjünk. Ős anyáinkat elszórtotta gyermeke bölcsőjétől a kardok esattogása és megteremték a munkácsi, az egri, a murányi hősnőket. Ez ujezredév telve politikai fondorlatokkal, küzdéssel, amelynek terén ott viaskodnak legszentebb érzelmeink; s s találmányok, melyek igényeinket növelik — mind, mind nem kardot, hanem szívet, éaszt követelnek a hon leányaitól. Ily nagy feladatok végzéséhez okvetlen a legtökéletesebb tanmóddhoz kell folyamodniunk. Megérté ezt a Sacre Coeur intézet tiszteletreméltó kedves főnöknője Sch. grófnő, s nem tekintve anyagi áldozatokat a szent cél, a jövő nemzedék nevesítéséért, nagy dologra szánta el magát. Évenként nemcsak, hogy egy jezsuita atya előadásaira — egybekapcsolva konferenciával, — hív meg pár száz kath. tanítónót, de megnyitá egész házat négy napra bennlakásra, mikoron a külvilágtól s ennek gondjaitól mentve teljesen Istennek, vallásuknak szentelhetik gondolataikat önmagukat.

Ez u. n. lelki gyakorlatok, „retrait”-nek kezdője bár ugyan elhagyta országunkat, méltó

Et a nem új, de mindenesetre szenzációs hír, ha igaz, annyit jelent, hogy a milleniumi ünnepségek kellő közepén új, speciális magyar számmal gyarapodik a milleniumi ünnepségek programja: Általános választásokkal, nyitrai és stomfai mintára. Az „ünnepség” főrendezői: Bánffy báró és Perczel Dezső, segítjeik pedig holmi Tarnóczyak, Bartalok, Szalavszkyak. Hogy máris komolyan készül a kormány a legközelebbi választásokra, azt mi jól tudjuk és jól tudja az ellenzék is, mert hiszen köztudomású, hogy tökéletesen tönkre akarja tenni a neki alkalmatlan ellenzékét (csak a Kossuth-frakciónak ad kegyelmet) és máris készen van azon ellenzéki képviselők listája, kiket a kormány mindenáron ki akar buktatni a Házból. A listán szerepelnek a többek között: Szapáry Gyula és László grófok, Pongrácz Károly gróf, Ugron Gábor, Bartha Miklós, Hock János, Vajay István, Hévízy János, Nagy István, Bolgár Ferencz, Sima Ferencz, Ragályi Lajos, Tibád Antal, Zelenyák János, Andreánszky Gábor báró, Ivánka Oszkár, Reiter János, Pályi János, Berger Ignác és még többen.

A liberális pártkaszka is megtelt az „alkotmányos” költéségek (vesztegetések, etetés, itatás) fedezésére, a főispánok már előre kidolgozták a „csataterveket” — mindazonáltal nem hiszünk, hogy annyira vakmerő lehetne Bánffy báró, hogy választásokkal zavarja meg a millennium hangulatát. De másrészt nem lehetetlen, hogy a jelenlegi képviselőháznak még a liberális többsége is demonstrálna a kvótának tárgy vett felemelése s a közös terület ellen és hogy ezért Bánffy más, még a jelenleginél is szolgalelkűbb képviselőházzal akarja megújítani a kiegyezést.

Vajjon fog-e ez neki sikerülni? Hogy a jelenlegi ellenzék mit csinál a választások dolgában, azt nem tudjuk, de azt tudjuk, hogy a néppárt mindenütt, a hol csak egy talpalatnyi helye van, szembe fog szállni a korrupt liberalizmussal. Bánffyék hiába spekulálnak arra, hogy a felvidéki választók júniusban és júliusban távol lesznek választókerületeiktől. A nép-

utóda, a jelenlegi tiszt. főnök, buzgón követi e nagy s áldást hozó művet.

Szerdán végződött a husvétii „retrait”. A száz és száz ifjú nő szíve hálával telve, új friss erővel, jó kedvvel lép ismét a nevelés terére. Bátran néznek szembe a nevelés minden elfajulásával; rendelkezésükre áll azon ellenegység, mely soha nem fog el, ismerik a patikába vezető utat, nem fedte be oly könnyen a feledés homokja. Ismerik kötelességeiket, mint tanítónok, megértették kötelességeiket, mint magyar tanítónok.

Az édes magyar szó a külföldi szerzetesek ajkán erősebben dobogtatá szíveinket, a párisi intézetben tapasztalt magyar szellem szép reménynyel tölté el lelkeinket.

Szeretnék bekiáltani nemzetünk összes intézeteibe és kolostoraiba, hogy ime: ne hunyjátok be szeméiteket ez élő s titokban ily nemesen működő példa előtt; szeretném hangom erejével szétszakítani a germanizálás utolsó, de még mindig életet lüktető gyökérszálcáit, hogy tiszta talajt készítsünk a jövő nemzet csirái részére.

Neveléssel foglalkozó hölgyek, fővárosiak és vidékiek! ha fáradt lez lelketek s erőtök lankad a göröngyös út járásától, ha magasatos hivatásokat nem élteti a hazátok iránti szeretetből fakadó tűz, ha az istenség gondolata, a legdrágább kincs, közönyös lesz lelkeitek oltáránál — oh keressétek fel e nemes szíveket, hogy ők levéve vállaitokról a keresztet, édes hazánk dicsőségének tovább is testtel-lelkekkel szolgálhassunk!

Sa. Ilona.

párt résen áll mindenütt, szervezkedik mindenütt és harcra készül mindenütt.

Nincs kétség, a hol ne szervezkednek és most újra felhívjuk vidéki szervezőinket: Folytassák a megkezdett munkát mindenütt fokozott eréllyel. Buzdítsuk a népet, világosítsák fel a néppárt ídvös és a liberális pártok kárhozatos törekvései felől, szervezzenek új hivatást a pártunk és különösen a választó joggal bíró gazdasági munkásokat világosítsák fel, hogy munkaadóiknak le ne kössék magukat úgy, hogy a választások idejére haza ne mehetnének gyakorolni alkotmányos jogukat. Készüljön minden becsületes, magyar ember, készüljön minden hazafias polgár. A néppárt központi irodája a legnagyobb készséggel nyújtja a szükséges felvilágosításokat választási ügyekben, a miert is mindenki, a kinek szüksége van felvilágosításokra, teljes bizalommal fordulhat az irodához: (Budapest, VIII. József körút 31/b. szám.)

Végül a jövő évi választási lajstromok összeállítása dolgában újra figyelmeztetjük elvtársaink közül azokat, kik országos képviselő választási joggal bírnak, hogy állami adóhataléukukat április 15-éig lefizetni iparkodjanak, mert csak azokat veszik föl az országos képviselő választók lajstromába, a kik a múlt év végéig esedékes állami adójukat április 15-éig lefizetik.

Különös súlyt kell most fektetnünk arra, hogy a jogosultak közül senki se maradjon ki a választási lajstromból, mert az országgyűlési képviselők mandátuma a jövő évben lejár, s a választásban csak azok vehetnek részt, a kiknek a neve az idén összeállítandó lajstromban benne lesz.

Az adót előbb vagy utóbb mindig megfizetni. Fizessük tehát most; mert vétkezünk a haza ellen és a polgár, a ki a legszebb és legfontosabb jogának gyakorlatától hanyagságból elűtette magát.

Egy kosár piros tojás.

— Karcolat. —

Igen, egy egész kosárral van előttem. Ki fogom osztani azok között a jó emberek között, kik egy év leforgása alatt annyi jót és rosszat tesznek, hogy bőven telik belőlük jó és rossz karcolat.

Nos hát én ezeket a piros tojásokat egyenként emelem ki a kosárból, nem áruolom el, hogy kié, de önk bizonyára rá fognak ismerni.

Itt van az első. Börzöny nyel van festve, sokat is börzönyködnek felette. Két épület van szép cifra rakarcolva, az egyik előtt egy cifra, nagylotos, kék-piros zsinóro: kapus áll, a másik előtt apró gyerekek és leánykák játékoznak. Aki ezt a tojást kapja, nagyon szeretné elérni állítani, de hát a tojás csak nem akar megállni. Egy módja van a megállításnak, ha megfőzi ezt a tojást — még pedig olyan vízben, melyik nem a komakutban termett, s egy elem, az önérdék hiányzik belőle — azután Columbuskát az egyik hegyét szépen benyomja. Meg lesz azért annak a tojás formája.

Ezen a másik tojásom egy szép fehér galamb van, olyan, minő egykor az apostolok feje felett megjelent. Ez az a választott testület, melynek minden egyes tagjának bizonyára van egy galambja, mely lehet, hogy megdobogtatja a szívüket, de a nyelvéket meg nem oldja. Szálljon ez a galamb egyaránt a kaputos és mándlis fejek fölé, csak erre a tojásra aztán vigyazzanak, mert ha ez a tojás ki talál kelni, nem galamb, de — cairke lesz belőle.

A harmadik tojásom egy jelmondat van: „B o n d n e k m u s z á j l o n a y i”. Őrizétek meg, a kiket illet; mert ha ez a tojás csak egy kicsit is megütődik, eltörök rögön. Azért hát jó lesz keményen jó keményre.

No, hanem ez a tojás, melyeket most vettem ki a kosárból, nagyon furcsa. Újnyi vastagon van rajt a por. Ez hasonlít a mi poros „őrvároshoz”, ezt annak adom, kinek ezt a dicsőséget köszönhetjük. Igen, de már vagy 4 éve nyomozom, hogy hát tulajdonképen kinek a dicsősége ez? De senki sem akarja magára vállalni. No hát jó,

leteszem a városkáj kapujába, vigye el onnan akit illet; de elvige, mert ebből a tojásból kakas lesz s az a városkás erkélyéről fogja kikukoricolni a bándot.

Olyan szép tojás ez a következő, a legszebb színe van valamennyi között; rá is van szép ékesen karcolva valami, olvassuk csak: „A fejérvári t á r s a s - ó l e t”. És ugy-e mennyi roményt köthet egy ilyen szép külsejű tojásból az ember, s nézzék csak kérem, a tojás egészen s á p.

Hanem az ez után következő már a színéről is mutatja, hogy nem valami jót rejt magában, olyan sárgás külseje van, apró fekete pettyekkel tarkítva. Még a szaga is olyan különös. Fogadni mernék rá, hogy ez csak olyan p a l o z s a. Nem is nyulok hozzá, hanem benne hagyom a kosár aljában, s így küldöm el egyik jól értesültégeről híres laptársunknak, az szereti ezeket a delikatez csemegéket, a tojás színe is kedves előtte: hisz olyanba szokott öltözködni.

Tyű! Terringtét! Ez az egyik tojás itt alul kikkelt. Hogy nyugtatja az a kis csirke a fejét belőle. Na de milyen furcsa szegényke! még a tojásbéja is rajta van s már is egészen kopasz. Kié volt ez a tojás? Puff neki, a fejérvári fiatalember tojását érte ez a baleset.

Nini, már csak egy tojás van itt legalul, ez meg piáne feketére van festve. Különös! Kit gyászol ez a tojás? Ennek a tojásnak valami titkos bánata lehet. Mi lehet ebben? Nem hagyott nyugton a kíváncsiság. Feltörtem! Képzélek mi volt benne? Egy olyan zászló-formájú régi kopott czopf, a farka az öregeségtől meg volt kunkorodva, olyan formán mint egy h betű. Na ezt tegye a fejére a legokosabb ember Fejérváron. De hát ki légyen az?

Elfogyott a tojás mind. Bizony vannak még elegen, kiknek nem jutott. Na majd kárpótolom őket máskor, mással.

De még itt van a k o s á r, ezt kinek adjam? Eh, megtartom magamnak. Egygyel több, vagy kevesebb az már nem tesz semmit.

Szikra.

Hol legyen az árvaház.

A megyei körökét élénken foglalkoztatta az a kérdés, hogy hol állítsák fel a megyei árvaházakat. Mint minden nagyobb szabású intézmény létrehozásánál, mely a helyi viszonyokra is kihatással van, ezuttal is előtérbe lépnek a lokális érdekek s azok hivatott vagy hivatlan szószólói. Mintán megyénk területén mentől kevesebb a közüntezet, egészen természetesen találjuk, hogy egyszerre 8-10 község is szeretné megszerezni az árvaházat. Száz vagy százötven gyermek, s a felügyelő személyzet, bárhol is számot tesz a fogyasztási forgalom tekintetében.

Az árvaházi bizottság halomszámra kapta az ajánlatokat. Erd, Ercsi, Duna-Adony, Kájaszó-Szent-Péter, Ráczalmás és Sárbogárd községek ingyen ajánlották föl telket, Czece Lovasberény pedig mérsékelt áron. Ugyancsak díjmentes területet és pedig 10 holdat ajánlott fel a nemes ezútra J ó z s e f főherczeg a mar tonvásári uradalom területén. A konkurensok sorába lépett maga a megyei székhely, Székesfejevári városa is, a nélkül azonban, hogy ajánlatát bővebben kifejtette volna.

Az ajánlattevők közt van egy magán ember is, O l t e a n u Sándor földbirtokos, ki kálozi kastélyát, s a mellette levő 30 hold területet hajlandó jutányos áron átengedni.

A bizottság szerdán délelőtt tartott ülésén F i á t h Miklós báró főispán elnöklele alatt tárgyalás alá vette a beérkezett ajánlatokat s azok közül, mint legkomolyabban számbavehetőket és a célznak megfelelőket, a mar tonvásári és az Olteanu-fület választotta ki további elbírálásra. Mar tonvásári szószólói kiemelték, hogy előnyös vasuti fekvése van, a szükségletek olesón beszerezhetőek, viszont a termékek gyorsan a fővárosba szállíthatók.

A kálozi kastélynak, a melyhez 10 hold park, 10 hold gyümölcsös és 10 hold szántó föld tartozik, meg van az a nagy előnye, hogy

rögtön felhasználható: Mar tonvásáron először építeni kell, aszunt fákot ültetni, parkirozni, itt ellenben mindent kész állapotban vehetnek át. A fűmérnök szerint a lakások egy része nedves, de azon ma már könnyű segíteni. Az átalakítás, illetőleg kibővítés költséget igényel, de nem oly sokat, hogy az egész vételárral együtt megközelítene amaz összeget, melybe egy új árvaház emelése kerülne.

A bizottság hosszabb tanácskozás után elhatározta, hogy helyszíni szemlét tart egy Mar tonvásáron, mint Kálozon. Megelőzőleg a kiküldött bizottság Áracsra megy az ottani szerethetőségeit tanulmányozni. Mar tonvásáron e hó 9-én, Kálozon 13-án jelennek meg. A bizottság tagjai: br. Fiáth Miklós, Huszár Ágoston, Szüts Artur, Hattayfi Dezső, Quirini Gusztáv, Udvardy Sándor, gr. Cziráky Antal, Molnár Béla, Vasadi Balogh Lajos és Rosenfeld Lajos.

E bizottság jelentése után fognak dönteni a hely kérdésében.

Táviratok.

A legújabb botrány.

Budapest, ápril 4. (Saját tud. táv.) Teljes bizonyossággal beszélük, hogy Babó Emil országgyűlési képviselőnek hamis kártyázáson való r t j a e r s e r ő l elterjedt hírek be vannak igazolva. Szegeden, melynek Babó egyik képviselője, a függetlenségi párt körében mozgalom indult meg, hogy Babó öngizolásra szólítsák fel, s ennek elmaradása esetén mandátumának letévesére kényszeríttessék. Babó jelenleg Bécsben van.

Nem lesznek nagy manőverek.

Bécs, ápril 4. (Saját tud. táv.) A hadügy-ministeriumban elhatározták, hogy az idén nem tartanak Magyarországon nagy hadgyakorlatokat s a tartalékba tartozó tanítók fegyvergyakorlatait a jövő évre halasztják.

Főherczegi család Görögországban.

Athén, ápril 4. (Saját tud. táv.) Károly Lajos főherczeg nejével és két leányával Athénbe érkezett, hol a husvétii ünnepeket töltik.

Városi és vidéki hírek.

— A nagyhét szent ünnepein gyász-pompába öltöztek Székesfejevári templomai. A nagypénteki tragédia emléke föltámadt a hívőkben, s ellenállhatatlanul vonzotta a templomokba, a szent sirokhöz. Gyászt hirdetett minden, a keresztény világ e gyásznapiján; elnémultak a harangok, nem szólt a zene, s az oltárokról eltűnt az ékesség. Nagypéntek délutánján valóságos népvándorlás indult meg a székesegyház felé, az Üdvözítő sírházhoz, mely izlésesen volt földszítve, valamint a többi templomokhoz. A szent sirokat paradéba öltözött katonák őrizték. — A feltámadás magas szent ünnepe szombaton délután ment végbe tengernyi nép előtt az egyes templomokban. Holnap, vasárnap zenémise lesz a székesegyházban.

— A tanuló ifjuság örömhíre. Végre megjött az ifjuságnak a vára várt hír. A valóság és közoktatásügyi miniszter ntasította az iskolák igazgatóit, hogy az ideit tanévet, illetve a vizsgálatokat ez év május 31-ére be kell fejezni. A miniszter azzal indokolja ezt a határozatát, hogy az országos tornaverseny alkalmából úgy is megszakad a rendszer tanítás s a szülők jó része már júniusban elmegy a kiállításra. Mintán a gyöngébb tanulók a hátralevő anyagot nehezen tanulják meg addig, azért a miniszter azoknak megengedte, hogy június 5-én tegyék le a vizsgákat. Április és május havá-

ban tehát úgy a tanároknak, mint a tanulóknak meg kell erőltetniük magokat, hogy földolgozzák az egész évi anyagnak még hátralevő részét.

— Közgyűlés a városonál. A város közgazgatási bizottsága e hó 8-án a városház nagytermében gyűlést tart.

— Liberális értekezlet. Mint értesülünk, a helybeli szabadelvű-párt vezérekolompasai, a hét egyik napján F e l m a y e r Károly lakásán, a közelgő városi tisztújítások tárgyában, zártkörű értekezlet tartottak. Hír szerint politikai pártállás miatt a város egyes régibb tisztviselői ellen akciózt fognak megindítani. Föltételezük azonban városunk független érzelmi biz. tagjaitól, hogy ehhez az akcióhoz nem nyujtanak segédkeztet. A város ügyei körül nem a politika, hanem az érdem, a buzgóság és a rátermettség a mérvadó.

— Eljegyzések. Vasskó Bertalan főtanító, eljegyezte városunkból, özv. Kubik Jánosné szép és kedves leányát V i l m á t. — Brandeis Simon, a Felmayer István és fia cég alkalmazottja, eljegyezte Steininger Sándor helybeli jónévi kereskedő szép és művelt leányát, I r é n t.

— Nyári vízvezeték. A Zichy-liget mellett lakó polgártársaink megsokalták a mult években elnyelt nyári pormennyiséget, s elhatározták, hogy az idén az öntözötést nem csupán az ég csatornáira, s a városi lajtos kocsira bizzák. Tóth Aladár és Gaál fodrász kezdeményezésére nyári vízvezeték fognak létesíteni, mely kellő mennyiségű vizet szolgáltatson a Zichy-liget üden tartására és a ligetsor felolcsolására. A vizet a színház melletti csatornából fogják szerezni olykép, hogy a színház-épületben felállított motor segítségével szivattyuztatják, s csövekben elvezetik a ligetsorra. A költségek 1500 frtra vannak előirányozva, melyre már eddig 900 frt jegyzés történt az áldozatkész polgárok részéről, kik közt van a liget-kioszkjának bérleje is. Van tehát reményünk, hogy a nyári hőségben lesz egy kis üde és frissen zöldelő oázisunk a városonban.

— Értesítés a szülőkhez. A palota külvárosban a kanyaró járvány megszűnével, a kerületi orvos engedélye folytán a palota városi kised-óvoda a husvétii ünnepek utáni kedden ismét megnyitattik. E körülményt az óvoda gondnoka azzal a megjegyzéssel tudatja az érdekelte szülőkkel, hogy kisedeiket most már nyugodtan küldhetik az óvodába, mert fertőtlenítve van.

— Gyászrovat. S z ü t s István fűszerkereskedőt súlyos csapás érte, neje szül. Szabó Mária e hó 3-án hosszas szenvedés után jobb létre szenderült. Elhunytát férjén kívül három gyermeke gyászolja.

— Székesfejevári iparosifjaihoz az iparos ifjuság önképzőköre a következő felbivást intézi: Székesfejevári város közönsége az ezredéves ünnepélyt városunkban május hó 12-én szintén megtartja. A minden tekintetben fényesnek, impozánsnak ígérkező ünnepélyen az iparos ifjuság önképző-köre, ugy ennek dalárdája szintén részt fog venni. Mindazon iparos ifjak, kik a körnek ez ideig nem tagjai s az ezredéves ünnepélyen résztvenni óhajtanak, felkéretnek, hogy a „székesfejevári iparos ifjuság önképzőköre“ tagjai közé magukat felvétessék, annyival is inkább, hogy a kör hivatásához képest az ünnepélyen való megjelenésével minden tekintetben megfeleljen e nagyszabású és fényesnek ígérkező hazafias ünnepélynek.

— Kitüntetés. Herczeg Ignác nagykereskedőnek, kit ő felsége a Ferencz József-rend lovagkeresztjével tüntetett ki, H a v r a n e k polgármester a városházán ma adta át a rendjelvényét. Ez alkalommal csinos beszédet is intézett a kitüntetetthez.

— **Székesfejerváriak Konstantinápolyban.** Mint lapunknak a kiránduló társaság egyik tagja írja, a kereskedelmi akadémia növendékei márcz. 28-án érkeztek meg hajóval Csernavórába. Az alduina ut kevés megfigyelni valót nyújtott. Innét vasuton mentek Constanzába, a Fekete tenger partjára, hol még este felszállottak a Cobra nevű gőzökre. Reggel 4 óra körül volt az indulás meglehetősen szeles időben. A társaság csaknem minden tagja keresztülcsúszott a tengeri betegség kellemetlenségein. A mint azonban az est szürkületben a hajó bejutott az Aranyiszarut-öbölbe, s feltáratl Konstantinápoly bámulatos szép panorámája, feledés lön minden viszontagság. A kiszállásnál jelen volt a keresk. muzeum konstantinápolyi képviselője, ki előre gondoskodott lakásokról a Pest szállodában. Kora reggel megtekintették a belvárosnak, Perának a nevezetességeit, Stambulban a bazárokat, s a szultáni paloták környékét. Dél tájban megjelent a szállodában gróf Széchenyi Ödön pása, a tüzoltó-örsz. parancsnoka és barátságosan üdvözölte a kirándulókat, kiket a török hatóságok is előékenyen támogatnak tanulmányutjukban. Megtekintették a török liceumot, majd tisztelgési voltak Calice báró nagykövetnél és Zahdi pása közoktatásügyi miniszternél. Este hangversenyyel egybekötött vacsorát rendeztek Széchenyi basa tisztelőre. Pénteken jelen voltak a szelamikon és a szultánt zajosan megéljenztek.

— **Halott fosztogatók.** Városszerte rendkívül nagy föltűnést kelt az a hír, hogy egy temetkezési vállalat alkalmazottjai ellen a rendőrség vizsgálatot indított meg, mert halottak kifosztásával vannak gyanusítva. Az illetők, állítólag, temetkezések előtt a gondjaira bizott halottakról leszedték az ékszereket, s úgy helyezték koporsóba. Elvetemült manipulációjukra Zavarosné temetése alkalmával jöttek rá. Az illetők tagadásban vannak.

— **Kiknek veszedelmes a néppárt?** Egy liberális „szépirodalmi” napilap, mely időnként felségsértésben és a magyar érzés kigunyolásában utazik, nemrég megszavaztatta hitosors olvasóit, hogy kiket tartanak a magyar parlament legnékülözhetőbb tagjainak? Az olvasók állítólag Wekerlét, Tisza Kálmánt, Szilágyi Dezsőt, Csáky Albint, Bánffy Dezsőt, Eötvös Károlyt és Wlassics Gyulát jelölték meg olyanokul, akik nélkül a magyar képviselőházat nem tudják elképzelni. Ez a hét parlamenti tag tehát az új hét vezér a milleniumkor, valamint Ákos, Ellőd, Kund, Ond, Huba és Tuhutum a honfoglalás idején, új honfoglalást akar csinálni a szabadelvűség jelzőjével. De ebbeli működésükben őket a néppárt és ennek orgánuma az „Alkotmány” megakasztotta. Ezért veszedelmes a néppárt és az „Alkotmány”. De mindkettő csupán a liberálisoknak veszedelmes, a kik irtó háborút indítottak mindkettő ellen. — Az irtó háborúnak máris van eredménye: az „Alkotmány” alig három hónapi fennállása óta annyira elterjedt, hogy ma már az egyik legolvasottabb nagy napilap Magyarországon, a mely gazdag, változatos tartalmával és terjedelmével (naponta 16—20—24 oldal) az olvasók hatalmas gárdáját szerezte meg magának. Az „Alkotmány” naponta közel magvas vezércikket jeles publicistáktól, kitűnő tárcákat elsőrangú íróktól, legjobb forrásból merített érdekes politikai híreket, pompás karcolatokat. A napi eseményeket kimerítően tárgyalja eredeti értesülések alapján. Összeköttetései vannak Párisban, Londonban, Berlinben, Rómában, Bécsben stb. E mellett az „Alkotmány” a legolvasottabb magyar napilap, mert előfizetési ára egész évre csak 10 forint.

— **Kerékpár-egylet** van alakulóban városunkban. Az előkészítő bizottság, melynek élén Wittinger Ernő áll, szombaton tartotta első értekezését. Kellő számu tag jelentkezven, legközelebb összehívják az alakuló gyűlést.

— **Baragos adós** című újdonságunkra vonatkozólag azt a helyreigazítást vettük, hogy az említett R. urnál történt ugyan foglalás, de azért nincs fülíg eladósodva. A kérdéses alkalommal tényleg ingerületbe jött, de nem a véreghajtó, hanem a fölperesi ügyvéd megbízottja ellen, miután előzetes megállapodás ellenére vesztetek ellene foglalást.

— **Rendőri kihágás.** Ascher János és Rózsa István helybeli lakosokat a rendőrség kihágásért 2 napi fogságra ítélte.

— **A Szent-István társulat** április hó 16-án d. e. 10 órákor tartja XLIII. rendes nagygyűlést a központi papnövelő intézet dísztermében. Az ülésnek, melyen Vaszary Kolos herczegprimás fog elnökölni, tárgysorozata a következő: Elnöki megnyitó beszéd. Al-elnöki jelentés. A társulati alelnöknek hivatalában újabb hat évre megerősítése. (Alapaz. 5. és 15. §.) A Tud. és Irod. Osztály új tagjainak a kihirdetése. Igazgatói jelentés. Titkári jelentés. A számvizsgáló bizottság jelentése az 1895. évi számadásról s a pénztárnok és a titkár részére fölmentvény megadására. Jelentés a Társulat vagyoni állapotáról. Az 1896. évre előirányzott költségvetés bemutatása. A választmány megújítása és kiegészítése. Esetleg indítványok. A jegyzőkönyv hitelesítésére két-tagu bizottság kiküldése.

— **Esküvő.** Lambert István gyógyszerész, e hó 6-án déli 12 órákor vezeti oltárhoz, özv. Czechmeiszter Nándorné leányát Mariskát.

— **Sarzsák önkéntesek.** Az egyhangu, unalmas katonaleletnek is meg van a poézise, mely vidám hangulatot önt a szolgálat ridegségétől elkedvetlenedett lelkekre. Ez a poétikus idő a tavasz, mikor bezárunk a különféle katonai tudományok elsajátítására szervezett iskolák, s az uniformisba bujtatott önkéntesek bevonulnak a századokhoz, a jeles önképzés jelül egy-két posztó-csillaggal, amit büszkén varratnak fel zubbonyaik gallérjára. A helybeli I. honvédkerület önkéntes iskolájában 48 honvédönkéntes közül 46-an nyerték el a kettős csillagot, s most beosztották őket a csapatokhoz. Sokan áttették közülök Pécsre és Sopronba.

— **A millenium és a kir. bíróságok.** Az igazságügyi miniszter legutóbbi rendeletet intézett a helybeli törvényszékek, járásbíró-sághoz, és államügyészséghez, melynek értelmében a kir. bíróságok f. é. május 10-én és június 8-án megtartandó háláadó istentiszteleten testületileg jelenjenek meg. Ezen napokra tárgyalások nem tűzhetők ki, a netán már kitűzött tárgyalások pedig hivatalból elhalasztandók. E napokon csupán az ígató-hivatalok, a pertár és a felebbezési bíróságok jegyzői lehetnek működésben, Ellenben a bírák, államügyészek, a segéd és kezelő személyzet tagjai a hivatalos működéstől felmentve vannak.

— **Közönetnyilvánítás.** Fogadját mindazok, kik felejtetelen jól nóm szül. Császár Krisztina elhunytá alkalmából ravatalára koszort helyezni, a gyászszertartásom megjelenésükkel az engem ért csapást részvétellek enyhíteni szivesek voltak, legmélyebb köszönetemet. Sz. Fejérvár, április 3-án ifj. Zavaros Ágoston.

— **Tolvajlás.** K. i. s. József seregélyesi lakostól 2 lovat és egy pár lóra való szerszámot, valamint Szabó Istvánné sárbogárdi lakosnak abai kocsmájából egy kocsi állítólag kóbor cigányok elloptak.

— **Pályázat tanítói állásra.** Lovasberényben, mint levelezők írja, április 16-án választás útján töltik be a rom. kath. kántortanítói állást, mely Lencs Jánosnak Pomázra történt megválasztása folytán ürtült meg. Már több pályázó jelentkezett, de még ez ideig komoly jelölt nincsen, miután az iskolatanács a bizalom nyilvánítástól tartózkodik, s csak olyant fog megválasztani, ki ezen állásra legalkalmasabb.

— **Visszatért.** Mult számunkban közöltük, hogy Kalmár János mohai lakosnak János nevű fia, mivel atyja megdorgálta, megszökött hazulról. — Mint levelezők jelenti — a fiu ismét visszatért szüleihez.

— **Helybenhagyott ítélet.** A Curia helybenhagyta a törvényszék azon ítéletét, mely szerint Mitrás István lopás, zsarolás és könnyű sértés miatt 2 napi fogságra és 10 trtra ítéltetett.

— **Kerékpár eladó.** Egy egészen új pneumatikus kerékpár, 1896-os model, előnyös feltételek mellett eladó. Czim a kiadóhivatában.

— **Oltárépítészet.** A Purger-féle grődeni oltárépítő czég, melynek hirdetését mai számunkhoz mellékeltek, egész országban el van ismerve szoliditása és jó ízlése révén. Hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

* **Első magyar varróegypár részvény társaság.** Ezen vállalatról egy budapesti lapban a következőket olvassuk: Az újabb idők egyik a nagyobb alapításának mérlege fekszik ismét előttünk, amely minden erőfeszítés dacára több-kevésbé kedvezőtlen üzleti eredményt könyvelni felmutatni. A mérleg végeredménye tetemes veszteséget mutat fel, bár erőlyesen iparkodik azon, hogy az üzleti szervezet beteg részeit elleplezze. A legkedvezőbb viszonyok között és 50.000 ftr állami segéllyel alakult meg mintegy másfél év előtt az „Első magyar varróegypár részvény társaság” s az első mérleg eredménye 29.588 forint 99 kr veszteségben nyilvánul, mimellett megjegyzendő, hogy az 50.000 ftr állami subventió már mint felhasznált el van számolva. A folyó üzleti évben e jelentékeny subventió a vállalatnak már hiányozni fog, s így a jövő mérleg nehezen fog kedvezőbb eredményt feltűntetheti. Ezen üzletnél is a forgatóke hiánya a jellegző vonás, különben az elfogadványok a 600.000 ftr alapítókevel létesített vállalatnál nem jelentkeznének 117.000 ftrtal, ami mellett hitelezők követelése 65.363 ftrtal szerepelnek.

Zöld csütörtök.

— Lábmossa a székesegyházban. —

Már az első keresztényeknél szokásban volt, hogy e napon ették az első zöldseget, hasonlóan a zaidókhöz, kik a husvétii bárányt kearnyás füvvelk ezoták elköltetni ama keserűség emlékére, melyeket egyiptomi elnyomatásuk idején kellett túrniok. E körülményből magyarázzák a nap elnevezését.

Hivatalos egyházi neve „Urvacsora” (coena Domini.) E napon történt ugyanis a legzenteb oltáriszentéeg elhelyezése, továbbá az apostolok lábának megmosása, s különösen Jézus hálalos aggodalma és félelme az Olajfák hegyén. Mivel e napon ünneplik a legszentebb oltáriszentéeg elhelyezésének emlékét, azért az egyház egyidejű felteszi a bút és szomorúságot. A szent-mise áldozatot is fehér misemondó-ruhában mutatják be, a „Gloria”-t jelzik és megkondulnak az összes harangok. Szent Pál egyik levelében arra utal, hogy csak a tiszták közeledjenek az Urvacsorához, a minek külső jele az evangéliumban említett lábmossa. Valamint az utolsó vacsoránál csak Krisztus Urunk maga mutatott be szent áldozatot és ő áldotta meg az apostolokat, ugy most is minden templomban csak egy pap végzi a szent-misé, a többieknek pedig ő nyújtja a szent-estyt. A pap emisenél két otytát szentel, melyek közül az egyiket magához vezi, a másikat pedig a következő napra teszi el, a mely napon nem consecrálunk. Ezt a mise végzetével betakart kehelyben valamely mellékoltárhoz vagy kápolnához viszi, ábrázolva vele Jézus utját az Olajfák hegyére. A püspök azonkívül mise közben olajat szentel. A mise végzetését következik a székesegyházban a lábmossa. Először felolvasák az evangélium erre vonatkozó részét, azután a püspök leteszi köpenyét, kendőt veze elő és megmossa 12 szegény öreg lábát és megkoscolja. Ezt a szertartást nemcsak a pápa, a püspökök, apátok és kolostorfonokok végzik, hanem az apostoli királyok is, így ő felsége Ferencz József is.

Székesfejérvárott a székesegyházban dr. Steiner Fülöp megyés püspökünk végezte a lábmossát. Összen 12 óreg volt berendelve a szertartásra és pedig: Varg József (72 éves), Borbély Mihály (66), Kovács István (74), Kovács Márton (72), Kovács István (66), Szabó János (62), Simon Mihály (68), Vásárhelyi Szabó János (68), Róka János (63), Kósa András (76), Barna István (76), Harza Mátyas (78). A szertartás után valamennyien kaptak egy ezüst forintot sa püspöki palotában megvendégeltették. A püspök udvari papjával maga szolgált fel nekik. Az étkészenél használt tányérok, evőeszközök, s a lábmossánál rajtok volt fehérlötözetek ajándékkul kaptak.

Kiállítási hírek.

— Saját tudósítónktól. —

A szállodák szobaárait.

A bpesti szállók és fogadók szobaárait az árszabályszzerű megállapítása dolgában a kereskedelemügyi miniszter nagyon fontos rendeletet intézett a főváros tanácsához, mint másodfokú igazgatósághoz. A rendelet célja az, hogy minden szálló és fogadó szobaárait a kiállítás idejére már most előre megállapítsák, hogy a közönség a szobaárakat, a melyeknél bizonyos mérsékelt emelést mindenki természetesen tart, előre megtudhassa. Ezért az igazgatóság utasítandó, hogy a szálloda tulajdonosokat rövid záros határidő kikötésével felhívják az árszabályok bemutatására. Ezeket az árszabályokon minden szoba ára, valamint minden mellékszolgáltatást fizetendő ár pontosan kiirandó az árszabály az igazgatóság által megvizsgálandó és láttamozandó, s minden szobában feltűnő helyen kifüggesztendő. Az iparhatóság alkalmas módon a helyszínen is tartozik megvizsgálni vajjon a fogadós kifüggesztette-e összes szobáiban ezt az árszabályt s a mennyiben szabálytalanság fordul elő a fogadós ötven forintig terjedő pénzbüntetéssel sújtandó. Az iparhatóság az új árszabály megállapításánál arról is tartozik gondoskodni, hogy az árszabály a közönségnek már előzetesen minden kétséget kizáró teljes tájékoztatást nyújtson. Az ellenőrzés megkönnyítésére ugy intézkedik a rendelet, hogy az iparhatóság által láttamozott minden árszabály másolata az iparhatóságnál megőrzendő, úgy hogy minden feljelentett hibás vagy áthágás azonnal konstatalható legyen. Még fontosabb a rendelet ama része, amely elrendeli, hogy az egyes szállodák és fogadók megállapított árszabályait a kiállítás igazgatóságával közírási tétel czéljából közlendők. A rendelet végrehajtásáról a miniszter április 10-ére kér jelentést.

Tanítók és tanulók a kiállításon.

A kereskedelemügyi miniszter és a vallás- és közoktatásügyi miniszter együttesen nagyszabású akciózt indítottak meg, hogy Magyarország minden tanítója és minden tanulója, szegény és gazdag egyaránt, a felsőbb iskolák hallgatói és professorai épügy, mint a tanyai iskolák parasztyerekei és tanítói részesei lehessenek a nemzeti ünnepnek, s legalább egy pár napig megnevezhessék az ezredéves kiállítást. A tanulók felrindulásainak szervezése a következőképen történik. A vallás- és közoktatásügyi miniszter elrendeli, hogy a fővárosban az iskolai szünet június 15-én kezdődjék és szeptember 15-éig tartson. — A főváros nagyobb iskoláit erre az időre kizárólag a tanuló-íjúság számára lakásoknak rendezik be, még pedig berendeznek ilyen lakásokat: az V. kerületi gimnasiunmban az V. kerületi reáliskolában, a VI. kerületi reáliskolában, a VII. és VIII. kerületi gimnasiunmban és a reformatus gimnasiunmban. — A lakásokat vállalkozókkal rendeztetik be, a kiket most folynak a tárgyalások. A tanulóknak semmi egyebet nem kell fizetniök, csak a takarításért egy csekélységet és a butorok kopásáért valamit. Az ellátást tömegesen felrinduló tanulókat, a kiket mindég a tanárok vezetnek, kiállítás területén kapnak, reggelit, ebédet és vacsorát. Hozzáért vezetőkről az országos tanár-egyesület gondoskodik. — A vasutak is tetemes kedvezményeket nyújtanak. — A tanulók második osztályon III. osztályu jeggyel jöhetnek, a harmadikon félárú jegyekkel. — A kedvezményeket mind egybevetve egy tizesztendőnél korosabb tanuló, aki tehát mindenütt felnőtt számba megy, három napi budapesti tartózkodása, beletudva az utazást, a lakást, élelmet, a belépőjegyeket, kerül: a XIV. zóna-távolságból 10 forintba, a VIII. zóna-távolságból 7 forint 50 krajczárba, az I. zóna-távolságból 4 forint 30 krajczárba. Még olcsóbb a népiskolai tanítók, a tanyai iskolák tanulóinak ellátása. Ezek barakkokban laknak s ott kapnak ellátást. Az utjuk pedig két napi tartózkodással a IX. zónába eső helyekről se kerül többbe, csak 3 forintba.

Száz tanulónak a felhozása a legtávolabb vidékekről se jár több költséggel, mint 300 frt. A legnagyobb kedvezményt pedig azok a tanítók élvezik, akik csekély fizetésért dolgoznak évszámra s a kik talán egyáltalán nem jöhének fel a milleniumi kiállításra. A kereskedelemügyi és a vallás és közoktatásügyi miniszter együttesen intézkedtek, hogy a tanítók, a kik 400 frtnál nagyobb évi fizetést nem kapnak (pedig a vidéki kisebb iskolák tanítói ezer számra mind ebbe a csoportba tartoznak) teljesen ingyen jöhessenek fel a kiállításra. A tanítók összeírásával, a kirándulások szervezésével és beosztásával a tanfelügyelők vannak megbízva.

Irodalom és Művészet.

Kolostorból kolostorba. A művelt világnak a mai kultúra megteremtőiről, a szerzetesekről kevesebbet tud, mint az iskolás fiú az ókor mesés lstenégeiről. Az egyház nap-számosainak életét úgyszólván, csak a rémregényekből, az irányzatos tollakból folyt pamphlettekből ismeri. E hiányon segitendő, jó nevű egyházi és irodalmi írónk, Dedek Crescens Lajos bejárta a kilórszágok kolostorait s a magyar hajdankor szellemi emlékeinek morzsáit össze szedte. Ua élményeiről szóló könyve azonban egyuttal a szerzetesrendek eredetének, régi és mai életének leírása. Ismerteti a pálosok, a kamaldoliak, ferenczesek és domokosok, az ágostonosok és kapuczinusok, a benecések, a prémontreiek, a cisztercziták és trappisták, meg a Jézus-társaság történelmét és szervezetét. A könyv számos képpel és rajzzal élénkítve, igen diszes kiállításban, a rendes utirajzok alakjában és modorában írva, április havában jelenik meg. Előfizetési ára 2 frt; stilszerű díszkötésben 3 frt. A megrendelések a szerző nevére Budapest, (Egyetemi könyvtár) küldendők.

Liliomfüzér emlékül az első sz. áldozásra. Egybefűzte P. Soós István kárm. r. áldozópap Győrött. Kapható ugyanott a zárdában. — Négy év óta negyedik kiadásban, 12-17 ezer példányban jelent meg e kedves könyvecske, jelöl annak, mennyire megfelel nemes céljának, mely abban áll, hogy az első sz. áldozás emléké a gyermekek szívében megörökítse. Ez újabb kiadás azonban előreláthatólag az eddigieknél is kedvesebb fogadtásban részesül, részint mivel diszebb a kiállítás, részint mivel több öli oktatással és imával bővült, melyek a főt. hitoktató uraknak nagyban megkönnyítik a gyermekek előkészítését az első sz. áldozásra. A könyvecske terjedelme 128 lap. Ára fűzve 15 kr. 10 példány 3 sacra, diszes vászon kötésben 30 kr. 5 péld. 3 sacra, bérmentes küldésel.

Magyarország szőlőtermelésének multja és jelene. A „Borászati Lapok” a millenium alkalmából olvasóit egy díszmunkával lepi meg, amely általános érdekűt fogva, mint egy kiegészítő részét képezi annak a nagy mozgalomnak, amely a szőlők felújítása tekintetében Magyarországon megindult. A munka czime: Magyarország szőlőtermelésének multja és jelene. Gazdag tartalma pedig a következő: A magyar szőlőtermelés története. Irja dr. Hercegy Mihály egyetemi tanár. A mai magyar szőlőtermelés. A szőlőtermelés mai statisztikája; a szőlők területe, bor- és szőlőtergalmunk a külfölddel stb. Irja Rubinek Gyula az országos magyar gazd. egyesület titkára. A gazdatársadalom működése. A ga-d. egyesület és borászati szövözetek és térszervelet szerepe a szőlőművelés terén. Irja Szilassy Zoltán, az O. M. G. E. szerkesztő-titkára. A szőlőművelés mai gyakorlata. A szőlő elleni védekezés története, a szénkéngáz; az amerikai és homoki szőlőkultúra dióhéjban, számos ábrával és a nevezetesebb szaktérítők arcképeivel. Irja Angyal Dező, a budai gazdasági tanintézet tanára. A szőlő növényi ellenségei. A védekezés módjára is kiterjeszkedve számos ábrával. Irja Mezey Gyula a magyar-óvári gazd. ak. tanára. A szőlő rovar-ellen-ségei. A védekezés módjára is kiterjeszkedve. A szőlőtermelést érdeklő magyar törvények, Kiterjeszkedve az idevonatkozó miniszeri

rendeletekre. Irja dr. Szilárd Ferenc. A szőlőtermelés a kiállításán. A borkiállítás és kóstolószerző. — A díjazott kiállítás. — A szőlőtermelés kiállítás Irja Rombay Dező. A kiállítás borai. Azok vegyi vizsgálata és ismeretése. Köllid. R. Libermann Leo, az országos kémiai intézet igazgatója. Magán-telepek és pincék. A magyarországi jelesebb szőlőtelepek és kereskedői pincék monográfiája. Közte a szőlő-gyáli szőlőterület hosszabb monográfiája, több fényképpel. Irja Rácz Sándor m. kir. szőlészeti felügyelő. A pestmegyei telepeket ismerteti Serföz Gáza, a vármegyei gazd. egylet titkára. A szőlőtermelők és borkereskedők közül azok, akik előfizetők a „Borászati Lapok”-nak a saját érdekeiket cselekednek, ha telepük leírását beküldik a díszmű részére, melyben az általános tételt közzé. A „Borászati Lapok” kiadóhivatala Budapest, „Köstelek”. Előfizetési ára egész évre 5 frt; félre 2 frt 50 kr.

Klökner Ede táncalbuma cizmen pazar fényvel kiállított 50 lap terjedelmű zongorára írt zenemű kötet jelent meg a budapesti Klökner Ede zeneműkiadó cég kiadásában. — Tartalma: 1. „Rákóczy induló” magyar szöveggel. 2. Budai I. „Margitszigeti csárdás. 3. Yvon „Szerelmitasan”, keringő. 4. D'Amant „Hóhély”, polka. 5. Ervété „Fel a menyekbe”, mazurka. 6. Lorenz „Menotti”, chansonett-quadrille. 7. Yvon „Villamos csók”, gyorspolka. 8. Fekete I. „Hogy volt”, csárdás. 9. Ivanovics „Tatjana”, orosz keringő. 10. Szabó I. „Eljen a tánc”, polka. 11. Yvon „Szabad a csók” mazurka. 12. Greizinger I. „Király gavotte” Menette. 13. Yvon „Adria gyöngye”, keringő. 14. Strauss J. „Simulj hozzám”, polka. 15. D'Amant „Pas de quatre”. 16. Yvon „Selamlik”, török bevonulási induló. Ára az igen diszes kötetnek a fentemlített kiadó cég-től megrendelve 2 frt, bérmentes küldéssel: 2 frt 20 kr.

Közgazdaság.

* **Fülösieg az államvasutaknál.** A magyar kir. államvasutak igazgatósága legutóbb 500,000 forintot szállított be üzleti fülöslegképpen a magyar kir. központi állampénztárba. Az ez évi beszállítás ezzel az összeggel 2,300,000 forintra emelkedett.

* **Bérlétegyek a magyar államvasutaknál.** F. év ápril hó 15-től kezdve a magyar államvasutaknál a közönség számára az összes magyar államvasuti vonalakra bérlétegyeket fognak kiadni. A bérlétegyek a magyar államvasutak menetjegyjárójánál lesznek megrendelhetők, a megrendelésnél arcképet is kell beküldeni. Az árak a következők: I. osztály 450 frt. II. osztály 300 frt. III. osztály 175 frt. A bérlétegyek f. év december 31-ig lesznek érvényesek. Egyes vonalakra és rövidebb időre érvényes bérlétegyek nem fognak kiadni.

* **Borhamisítók és a Röntgen-sugarak.** Marchand J. bordeauxi fizikus az X sugarak segítségével különböző borhamisítványokat fotográfált le s valamennyinél a lemezt fekete pontokkal behintetnek találta. A további vizsgáltnál ugy találta, hogy azok a fekete pontok különböző, a borhamisításoknál felhasználni szokott anyagoknak felelnek meg, minők a fukszin, anylnitrit, glicerin-sav stb. Természetes borokkal tett fényképezési kísérletknél a fekete pontok következetesen hiányoztak a lemezeiről. Marchand további kísérletét borász körökben nagy rettegéssel várják.

* **A magyar Ostály-Borajáték sorajjegyek.** A III. osztályra való megújítása kezdetét vette. Ezen nemcsak nálunk, de külföldön is oly gyorsan népszerűvé lett sorajjáték utolsó fűzése május 12-28-ig ejtetik meg. A ki nem húzott II. osztályu sorajjegyek azok visszazolgáltatása és a megújítási díj és pedig: 1 egész 20 frt, 1 fél 10 frt, 1 tízed 2 frt, 1 huszad 1 frt lefizetésével a sorajjegyeken jelzett elárúitoknál legközebben május 2-ig újítandók meg. Teljes sorajjegyek (mind a három osztályra érvényes sorajjegyeket) nem kell megújítani és a III. osztály húzásán minden további nélkül résztvesznek. A rendkívül kedvező nyreményeségekkel csaknem mindenki igyekszik a maga részét kivenni és így elképzelhető, mily óriási erőmegfeszítésükbe kerül az elárúitoknak, hogy a közönséget a tömördek sorajjegyek kifizetésével és megújításával kielégíthessék. Heintze Károly főelárúitóhoz

Budapest napoként ezer számra érkeznek a levelek részint a ki nem hozott sorjegyeknek megújítása, részint a nyertes sorjegyeknek kifizetés czéljából. Ezen leveleknek elintézésénél természetesen a legnagyobb precizitással és pontosággal kell eljárni. Épen azért csaknem lehetetlen azok igényeit kielégíteni, kik sorjegyeik megújítását az utolsó napokra, vagy pláne a határnapra (május 2-ra) hagyják. A pontos és korrektszolgálat érdekében tehát ajánlatos, hogy a megújítandó sorjegyek az illető elárutóknál minél előbb praesentáltassanak, illetve beküldessenek.

Pályázati hirdetés.

Székesfejérvár sz. kir. város törvényhatóságának a nagy m. m. kir. belügyminisztérium folyó évi 27.200 III. sz. leiratával jóváhagyott szervezeti szabályrendeletében 800 frt évi fizetés és 200 frt évi lakpénz javadalma-zással felállított II-od aljegyzői állásra pályázatot hirdetek azon kijelentéssel, hogy ezen állást Székesfejérvár szab. kir. város közönsége 1896. évi április hó 16-án tartandó tisztújító közgyűlésében 6 évre szülő választás útján tölti be.

Felhívom a pályázni kívánókat, hogy az 1883. I. tez. 1-3. §§-ban előírt elméleti képzettség s egyéb kellekeket tanúsító okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket a városi közigazgatási iktató hivatalnál 1896. évi április hó 14-ik napjáig bezárólag a szokásos hivatalos órák alatt annál is inkább adják be, mert a határidőn túl esetleg beadott kérvényeket a kijelölt bizottság figyelembe nem veszi.

Kelt Székesfejérvárott, 1896. évi április hó 4-én.

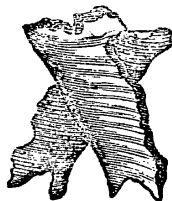
Br. Fiáth Miklós,
főispán.

FEHÉR A. ADOLF

bőr és cipő-felsőrészek gyári raktára

nagyban és kicsinyben

BUDAPEST,
VIII. kerület-ut 49.
Nagy raktár mindennemű



bőrök,
cipű és z-kellékek
és saját készítményű
cipő-felsőrészekből

Nagy képes árjegyzőkönyvem most jelent meg, melyet kívánatra bérmentve küldök, egyszersmind mindazon, a kiállítás alkalmával feljövendő cipű- és csizmadia-mester uraknak ajánlom bőrraktáromat megtekintésre.

Megrendelések postán és vasuton csakis utánvét mellett azonnal eszközöltetnek. 10-1

DIVATLAPOK

valamint bármilyen folyóiratok vagy regényekre (házhoz szállítva) előfizethetni lehet.

Helyben legolgosabb forrás

KAUFMANN F.

KÖNYVKERESKEDÉSE,

Székesfejérvár, Kossuth-utca 5 sz.

MIHÁLYI JÓZSEF

KÁRPITOS ÉS DISZITÓ

NÁDOR-UTCA, GEBHARDT-HÁZ.

Van szerencsém a nagy. érd. helybeli és vidéki közönség becses tudomására hozni, miszerint ez évre már a legújabb divatu butor kelmék, igen olcsó kivitelben; valamint a falkárpitok dus választékban megérkeztek. Melyekből tetszés szerint, jutányos árban készítek, szállodák, lakosztályok, fürdő-telepek és nyaralókba divatos és tartós kárpitosbutorokat, továbbá teljes berendezést, kárpitozást (tapetázást) elvállalok.

Készítek továbbá: szalon, háló, és ebédlő párnázott butorokat, ruganyos és löször matraczokat, melyekhez a legkitünőbb anyagot szolgáltatatom, ugy munkám izléssel való kiállításáért, valamint tartósságáért mindenkor kezeskedem. — A nagy érd. közönség, valamint b. Uraságod eddigi szives partfogását továbbra is kérve,

maradtam kiváló tisztelettel

Mihályi József.

18-6

Szégyenli magát



a kis leány, mert a másképp oly kedves arca a bőr tisztátalansága által oly régen el van esüftve, és csak most tudta meg, mily könnyen és hamar segíthetett volna azon, az általános ismert és kedvelt

VÉRTES gyógyszer. Lugosi arczkenőse által. Ezen arczkenőcs a legjobb szer a májfoltok, szeplők, bőrrákák, pattanások, egymint minden más bőrtisztalanság eltávolítására. Egy adag 60 kr., 1 frt és 2 frt. — 2 frt 20 kr. előleges beküldése ellen 1 nagy vagy 2 kisebb adag bérmentesen küldetik.

Továbbá ajánlatnak a „Sas-gyógytár” világhírű gyógyszerei a m.: Dr. Heuffel-féle gyomor-eszcenzia, Dr. Heuffel-féle vértisztító labdacok, Bándi növény-nedv, Herkulesfürdői közsévszesz, Injectio és capsules végteles stb.

Raktár Székesfejérvárott: IMRICH VICTOR gyógyszerésznel valamint VÉRTES LAJOS sasgyógytára LUGOSON 454. sz. 25-14



és erőteljes szókál leggyorsabban és legbiztosabban nyerhető

Dr. Heuffel-féle bajusznövesztő pomádéval Ezen teljesen ártalm. szerekből készült pomádé által, a legrövidebb idő alatt, még 16 éves ifjak is gyönyörű bajuszt és dus szakált nyernek. 1/2 adag 1 frt 25 kr., egy egész adag 2 frt. — 2 frt 20 kr. előleges beküldése ellen 1 egész adag bérmentesen küldetik.

Templomi szövetség gyára.

Kitüntette 1871. * Kitüntette 1881.

DEILER JÓZSEF

templomi szerek gyára és templomi ruhák készítése

Bécs, VII., Zieglergasse 27.

Képviselő: BRÜCKNER FERENCZ.

Megrendelésre készítek minden templomi ruhát, egymint: **casulát, vecsernye-köpenyt, dalmatikát, velumokat, stóliákat, menyezeteket, zászlókat stb.**, valamint egész ornatust a legkorrektebb kivitelben. 52-47

Templomi szükségletek.

Dr. Huszár Adolf

FOGORVOS.

Székesfehérvárott, iskola-utca háza.

Foghuzás, plombálás és műfogak a legújabb vívmányok alapján.

RENDEL 8-6

Állandóan Székesfehérvárott.

-21

Ifj. FÜSTÉR IMRE

asztalos- és kárpitos butorraktára

Székesfehérvár, iskola-utca 10.

A nagyérdemű helybeli és vidéki közönség becses figyelmébe ajánlom ujonnan berendezett dus választékú

● ● **kárpitos és asztalos butorraktáramat,** ● ● ● ●

hol minden e szakmába vágó munkák nagy választékban kaphatók a legegyszerűbbtől a legfinomabbig, u. m.: háló, ebédió, szalon, iroda és előszoba berendezések. Széjjel nyitható fotel, mely éjjel ágynak alkalmazható, magas dívánok, ottománok, tükrök, képek és más itt fel nem sorolt asztalos- és kárpitosmunkák.

Különösen ajánlom figyelembe venni, hogy a megrendelt butordarabokat vagy átalakítások kézimunkák módjára, régi butorok a saját műhelyemben és felügyeletem alatt készülnek; miért is minden nálam rendelt butorokért, illetve munkákért kezességet vállalok.

Rajzokkal, mintákkal és költségvetésekkel szívesen szolgállok. Vidéki megrendeléséknél a czimre különösen vigyázni kérem.

52-40

Tisztelettel:

Ifj. FÜSTÉR IMRE.

Hirdetések

felvétetnek kiadóhivatalunkban (Szt.-István-tér 1-ső sz.), jutányos áron.



Utoló főhúzás.

Magyar osztlály sorsjáték

Legnagyobb nyeremény a legkedvezőbb esetben

1 Millio Korona.

Huzás naponta

1896 Majus 12-től 28-ig.

Nyeremény	korona	korona
I jutalomdíj	600 000	= 600 000
1	400 000	= 400 000
1	300 000	= 300 000
1	200 000	= 200 000
1	100 000	= 100 000
2	40 000	= 80 000
2	20 000	= 40 000
5	10 000	= 50 000
10	8 000	= 80 000
34	6 000	= 204 000
100	2 000	= 200 000
200	1 000	= 200 000
2 650	200	= 530 000
22 000	150	= 3 300 000
25 007	nyeremények és I jutalom	= 6 284 000

Ezen 57 nyeremény közül az utoljára kihuzott kapja a 600 000 korona jutalomdíjat.

III. osztályu vételsorsjegyek árai:

$\frac{1}{1}$ 60,— $\frac{1}{2}$ 30,— $\frac{1}{10}$ 6,— $\frac{1}{20}$ 3,— forint

Ezen eredeti sorsjegy árakon kívül ajánlott levél portója és nyeremény jegyzékért 25 Kr. melléklendő.

Sorsjegyeket ajánl és szétküld az összegnek postautalványon való előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel

Heintze Károly

Budapest, Szervita-tér 3.

Sürgöny czim: **Lottoheintze Budapest.**

II. osztályu sorsjegyeknek a III. osztályra való megújítása a II. osztályu sorsjegy visszaadása és a megújítási díj befizetésével és pedig:

$\frac{1}{1}$ 20.— $\frac{1}{2}$ 10.— $\frac{1}{10}$ 2.— $\frac{1}{20}$ sorsjegy 1.— forint

legkésőbbben május 2-ig eszközleendő. 7-2

Nyertes sorsjegyeket minden magasságban beváltok.

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ HUSVÉTI MELLÉKLETE.

FELTÁMADUNK!

Hirdessétek ti érczszavú harangok,
Hirdesd te is te bájos kikelet;
Észak, nyugat s a dél hangozza vissza,
Csendüljön meg mezők, hegyek felett;
Minden mi él a földön és az égbe,
Örömrivalgva hévvel ezt beszélje:

A mester él! Feltámadott!!

Hínél nagyobb nem élt soha a földön,
Hi Isten volt és ember egyaránt;
Hinek kezében hatalom, dicsőség,
A kit megölték lázadó gyanánt;
A kit pénzért adott el tanítványa
S keresztthalált önnépe monda rája:

A mester él! Feltámadott!!

Feltámadott! Fényes, dicső a sirja;
Oly lelkesítő ez a gondolat.
Reményt ez önt a csüggedők szívébe,
Dicsőfényt áraszt a merre megy, halad.
Örömmel hallja minden népnek lelke
És vissza zengi újra lelkesedve:

A mester él! Feltámadott!!

Amíg trónok omlottak, pusztulának,
S ma róluk senki sem beszél:
Mégólni eddig nem tudták az eszmét,
Hiába tört rád a szenvedély.
Nem törte meg Nemo hatalma,
Nem törte meg más, hasztalan akarta...

A mester él! Feltámadott!!

Hitetlen század! Állj meg itt e sírnál,
Hallgasd meg azt, hogy mit tanít.

Hiába van, hiába aknamunkád:
Nem alszik el szívünkben ez a hit!
Te porba hullasz és téged elfelednek,
Míg újra zuggák újabb évezredek:

A mester él! Feltámadott!!

Hirdessétek ti érczszavú harangok,
Hirdesd te is te bájos kikelet;
Észak, nyugat s dél hangozza vissza,
Csendüljön meg mezők, hegyek felett;
Minden mi él a földön és az égbe
Örömrivalgva hévvel ezt beszélje:

A mester él! Feltámadott!!

Emlékek Székesfejérvár múltjából.

I.

TILTAKOZÁS A ZSIDÓK LETELE- PÜLÉSE ELLEN.

Ki hinné, hogy az ős koronázó városban, melynek 27,000 lakója közt ez idő szerint közel 3000 zsidó tartózkodik, hatvan évvel ezelőtt csak két zsidó volt található? A biblia szavai: „Szaporodjatok, mint a fvény” — minálunk szemmel láthatólag beteljesültek. Pedig nem oly könnyen ment a megtelepülés. A város levéltára ma is őrizi azt a tiltakozást, melyet az akkori „első tiszti ügyviselő” a káptalanhoz benyújtott a zsidók betelepülésének megengedése ellen. Mint érdekes kortörténeti adatot alább közöljük e beadványt, hű és szószzerinti szövegében.

Nos Capitulum Cathedralis Ecclesiae Alba-Regalensis, Memoriae commendamus, tenore praesentium significantes, quibus expedit universis: Quod Egregius Dominus Vilhelmus Lintzer qua Fiscus Liberae Regiaeque Civitatis Alba-Regalensis Ordinarius Nostram personaliter veniens in praesentiam retulerit, et praesentavit Nobis Contradictionem et Protestationem nativo Idiomatico conceptam, per Nos authenticandam, tenore sequenti:

Nemzetes Lintzer Vilmos, szabad királyi Székesfejérvár városa első tiszti ügyviselőjének, mint a városi Igazak hivatalbeli fentartójának és védelmezőjének nevében és személyében, a székesfejérvári Tekintetes Nemes Káptalan előtt jeles ellenmondás és ellenkiáltás formájában felfedeztetik:

Miképen századok elfolyta alatt szab. kir. Székesfejérvár városa kiváltságos levelénél fogva e város körében a zsidóságnak a lakhatás tilalmaztatván, történt, hogy a fentcímzett királyi városnak Tettes Nemes Tanácsa a múlt 1836-ik és az idei városi Jegyzőkönyvnek 908/1836 és 1959/1837-ik számai alatt a zsidóknak az itteni lakhatást bizonyos feltételekhez kötve általában, jelesen a folyó eszterdei városi Jegyzőkönyvnek 2074-ik és 2109-ik számai alatt Baumgartner Israel és Schulhoff Ádám nevezetű zsidóknak megengedte; minekutána ezen tanácsi végzések által — (melyek a n. y. Magy. Kir. Helytartó Tanácsnak 1781-ik év Kisasszony havának 26-án 31.917-ik szám alatt kelt hegyelmes parancsolatainak ellenére a Választott Polgárság* elmellőzésével hozattak) — a városi kiváltságos levelének ezen szakasza: „hoc per expressum declamato: ut nemo a vera Orthodoxa Romano Catholica Religione alienus, in Concinem ullo sub praetextu admittatur, aut toleretur”,** — (mely alul az ágostai és helvécziai vallást

* A mai közgyűlés.

** A magyar fordításban: „azzal a világos kikötéssel, hogy senki, a ki nem az igaz római catholica hiten van, polgártársnak semmi szín alatt föl ne vételessék, vagy meg ne tüssessék.”

követő, valamint a görög nem egyesült polgártársaink az 1790/1-ik évi 26 és 27-ik Törvény-cikkely által felszabadítottak, elegendően a zsidók ugyanazon évi 38-ik Törvény-cikkely rendelete szerint az alatt maradtak, az adományos királynak nyilván kijelentett akarata ellenére megszegtetett, egyik fő kincse elidegenítettett, és ez által a városnak kiváltságos levele, melyet a mint elődeinktől örökségképen nyertünk ugy későbbi maradékainkra mint a polgári szabadságok Palládiumát a maga ép-ségében átbocsajtani köteleztetünk, minden felsőbb helyre tett jelentés, annyival inkább jóváhagyás nélkül tettelesen megmásított, és nyilván megsértetett volna, mindezeknél fogva tehát, nehogy a fentírtett királyi város kiváltságos levelének, melyben Verböczy „Hármas Törvény-Könyve” 3-ik részének 20-ik címje szerint a városnak kiváltságai, szabadságai és municipális törvényei gyökerezetnek, megszegéséből a többi városi Igazak (jogok) és polgári szabadságok ellen, melyeknek a fent-címzett városnak egész Tiszti-kara nem tulajdonosa, hanem csak gondviselője, példa és káros következés származtathassék, a fentnevezett tiszti ügyviselő hivatalbeli tiszti és esküdt kötelességénél fogva, anélkül, hogy ezuttal a zsidók beeresztése káros vagy hasznos következesinek fejtegetésébe ereszkednék, minthogy az 1790/1-ik évi 38-ik Törvény-cikkely által a zsidók sorsának elhatározása a Törvényhozó-test hatóságának fentartott, ezen Törvényhozó-test rendelkezését megelőző tanácsi végzéseket hathatósan és ünnepelesen ellentmond és ellentkiált, annyival is inkább, minthogy a zsidóknak ügye a fentírtett 38-ik Törvény-

Cikkely által további országos rendeletig el lévén intézve, ugyan a zsidók iránt a fentemlített város kiváltságos levetében foglalt és így az ország Törvényei által is megerősített kiváltsága, melyre való szorgos felügyelést a nmlgn Magy. Kir. Helytartó-Tanács 1819-ik évi Szt.-György havának 20-án 6651. sz. a. kelt kegyes kegyelmes parancsolatjának ezen azavai által: ac proinde Civico huic Magistratui committi: ut effectui legis Novellaris 38. 1791. de incolata Judeorum, sancitae utroquoque sedulo invigilet*** a fencimzett királyi város Tettes Nemes Tanácsára bízta, sem a Tisztelt Tanács, sem a Választott Polgárság egyesült akarata, annyival kevésbé a Választott Polgárság elmellőzésével tanácsi többség által sem meg nem másíthatatik, sem pediglen végképen el nem törölthetetik. Ezen a fentérekelt királyi város kiváltságos levelének a maga épségében leendő fenntartására intézett elenmondást és ellenkiáltást, minekutána azt szab. kir. Székesfejérvár városának Tettes Nemes Tanácsa Verböczi „Hármas Törvény-Könyve 3-ik része 15. czimjének ellenére a fentemlített királyi város Jegyzőkönyvébe bevezetettmi Tanácsi végzése által megtagadta volna, az ellentmondó tiszti ügyviselő kéri a Tktes Nemes Káptalan hiteles Jegyzőkönyvébe szóról-szóra beiratni, és arról a fencimzett királyi város Igazainak (jogainak) védelmére szolgáló hiteles tanubizonyosságlevelét kiszolgáltatni. Kelt Székesfejérvárott, Szent-András Havának 11-én, 1837. esztendőben, Lintzer Vilmos. s. k. mint szab. kir. Székesfejérvár városának első tiszti ügyviselője. —

Cujus quidem Contradictionis et Protestationis tenorem et Continentias praesentibus Litteris Nostris de verbo ad verbum sine diminutione, augmento item, aut variatione aliqua fideliter insertas, transumptas, et transcriptas Jurum antelatae partis futuram ad Cautelam deservituras, sub Sigillo Nostro Capitulari autentico extradandas esse duximus, et Concedendas Litteras Nostras Testimoniales Communis suadente Justitia. — Datum et Capitulu Nostro Die Undecima Mensis Novembris Anno Domini Millesimo Octingentesimo Trigesimo Septimo.

Reverendissimis Dominis (Stallo Praepositorali vacante.) Josepho Mészáros, Abbate de Petúr; Lectore: Francisko Farkas, Abbate Sli Nicolai E. C. de Ercsi; Contore: Ignatio Poretits, Abbate B. M. V. de Bocconio alius Beccatival Bakon Sumla; Custode: Francisko Pendl, Archidiacono Cathedrali, et Poenitentario; Emerico Farkas, Archidiacono Budensi, et Canonico Theologo in hac Ecclesia Nostra D E O jugiter ac devote psallentibus, atque famulantibus. —

Lectum in Capitulo
per **FRANCISCUM FARKAS** m. pr.
C. E. A. R. Cantorem et Canonicum.

II.

KÉTSZÁZ ÉVES MAGYAR LEVÉL.

Elsárgult, de még ma is tartós papíron, jó minőségű gubacstentával vagyon írva az a levél, melyet kétszáz esztendővel ezelőtt intézett Nyitra város a mi városunkhoz. Külön ember hozta, mert fontos dolgot akartak megtudni a nyitraiak: hogy micsoda kiváltságos jogokkal van felruházva Székesfejérvár? Nyitra városát ugyanis Béla király 1258-ban felruházta privilegiumokkal, de a királyi levélben ezek nem lettek felsorolva, hanem utalás történt, hogy a privilegiumok azonosak Székesfejérvárral. Megtalálta-e írott bizonyítékát e privilegiumoknak a nyitrai kiküldött: nincs nyoma a levélárban; ellenben a megkereső levél el van téve, s Moenich Károly levéltáros ur sziveségéből közrebocsátjuk az eredeti írásmód szerint:

*** „és annakokért ezen város tanácsának meg hagyatik, hogy az 1791. évi 38. szentesített tolik rendelkezéseinek megtartására — a zsidók letelepítésére nézve — ezentul is szorgalmasan öröködjék.“

Nyitra város Tanácsának megkeresése Székesfejérvár város tanácsához.

A levél külzete: Generosis, Prudentibus ac Circumspectis Dominis, Dominis Liberae ac Regiae Civitatis Alba Regalis Primarii Judicii et Senatoribus etc. Dominis, Dominis nobis Colendissimis, Albae Nitrae Civitas petit paria a ut Extractum Privilegiorum.

Ajánljuk Bőczülettel való alázatos szolgálatunkat Kegyelmeteknek, Isten sok jokkal aldgya és éltesse kegyelmekeket.

Ezen alkalmatossággal akarunk Kegyelmekeket requirálnunk, mivel in Anno 1258. Esztendőben Boldogh emlékeztető Béla akkorbeli Magyar Országi Koronas Kegyelmes Királyunk, ezen my Nitrai Várassunkott bizonyos mellette levő hűségkért oly Privilegiummal ékessítette vala fel, mint az kegyelmekek akkorbeli Királyi Várassat; ugy mint Albensiumot az az Alba Regalis, az ki magyar nyelvűnkön Székes Fejérvárnak nevezetik, mely említett kegyelmes nehaj Királyunknak Privilegialis irásai, jól lehet cum confirmationibus condam Clementissimi Primi & Secundi Ferdinandi sub Sigillo pendente nallunk Conservatattatnak, mind azon aental miném privilegiummal élt akkorbeli időben az kegyelmekek Királyi Varassa, és mostis mivel élt kegyelmekek említett Béla Király Privilegiumjában csak ez vagyon (licet ipsi prius fuissent Libertatis uti re Commendandae tamen suorum servitorum in retributione eorum, etiam in instantissimis Petitionibus, de benignitate Regia Inclynati, ipsi et ipsorum Successoribus perpetuo Albensium, Civium dedimus Libertatem &cetera), ezek mint conservatattanak és observatattanak mostis kegyelmekekél, vel in antiquo, aut in moderno extractu Privilegii, kérjük kegyelmekeket, azon punctumoknak Seriessét kegyelmekek rövid irással ne nehezelteljen ezen emberünk által; ha lehet vel in poribus antquantitate ki adni, mely ez iránt való jó akaratjatt kegyelmekeknek hasznoló jo akarattal megh szolgálni el nem mulattják. Választ varunk Kegyelmekektől. Nitriae Die 26. a Fbris Anno 1692. Kegyelmekeknek köteles jo akaraj Nitroi Nemes Tanacz.



Szegi András.

Irta: Szécsi Sz. Imre.

Husvét van! Az Ur Jézus feltámadásának nagy ünnepe.

Szegi Andrásnak módos portáját ritka vendég lépte át: a lelkiismeret.

A dús legényember nagy zavarban volt az idegen látogatóval szemben, s talán be is gombolódzkodott volna előle, ha társul nem hozza a látogató magával, a tavaszi napfény melegét, a mely leolvasztotta a fák jeges kergét, s melegével befurta magát Szegi András fásult szívébe.

Néma önmegtagadással kulcsolt kezét Szegi András. „En uram, vétkeztem. Egy boldogtalan leány és egy ártatlan gyermek tartanak rám számot. Azt a szomoru leányzót én kerestem fel, s én voltam az első, ki hideg arcára pirt, sőtét szemeibe fényt hozott. Rám mosolygott először, s én voltam az, ki azt a vendég mosolyt örökre elköltöttem onnan. Nekem adott minden javáért bánattal, könyvel, s egy neveletlen kis lélekkel hagytam oda; a pénzt utánam vágta: a többit megtartotta, hogy elődegeljen vele élte fogytáig. A bánattal, a könyvel, a gyerekekkel.

Szegi András megrikatta a hivatlan vendég. Teheti, mert nem látja senki. De bezzeg csapott volna skandalumot a fél falu, ha pap elő állt volna a szegény Bodó Ágnessel, s a két életet megtoldja egy harmadikkal, a magáéval. Pedig ugy kellett volna. Szegi András tudja, érzi, hogy ugy kellett volna.

Az idegen vendég mohó féreg gyanánt ásta magát Szegi András lelkébe, úgy oda hurokolodott, hogy majd kifordítá önmagából. Nem volt maradása otthon, vendége meg nem igen tágitott tőle, megpróbálta hát ő otthon hagyni.

Kialvóban volt már a gyertya lángja. A hamvaddó fagygyuszal parázsa, a czipra juharfartartó szélét marta már. Szegi András oda se nézett neki. Kinyitja a konyhaajtót, a tavaszi, neves földön nekiindul a falu legszélső háza felé.

A legalacsonyabb ablakhoz é a faluban; meg kell hajolni a módos paráznak, hogy beláthasson rajta. Megteszi, noha többet is tehetett volna azokért, kiket látni akart.

Ringó bölcső mellett síró édes anya. Szegi észreveszi, hogy a lelkiismeretet, az édegen vendéget nem jól zárta el odahaza, utána jött, s rá talált. Birokra kél vele. Rövid a kinos tusa, bekullog a kis ajtón a háza.

Az ajtónyitásra felemeli könnyes szemét a bánatos leány, sikoltani készül, de ajkán fagy a szó, mielőtt megszülnék.

Szegi András kezében a levett főveggel úgy áll ott, mint egy jégdarab. Pedig belül lávává vált benne minden cepp vér.

Nehezen ment a szolás, de azért kireszket belőle:

— Dicsértessék, Ágnes!

Szavat fogott a bánatos leányasszony is, úgy hangzott, oly hidegen, mintha az utczán fogta volna.

— Az Istent jött kísérteni kelmed, Szegi András?

— Az Isten kísért idáig Ágnes!

— Talán megleste a könnyeimet, s azt hitte, hogy kelmed után hullnak azok? A szívemet elaltattam mélyen, ez a két kéz meg elfeledteté kelmedet, sem éhes nem vagyok, koldulni sem akarok. Dolgozom. De hát látta kelmed ugy-e, hogy sirtam? Hát akkor azt is tudja meg, hogy örömömbé sirtam. Arra gondoltam, hogy volt egy üldözött szegény asszony, ki istállóba ment szülni, kicsinyére királyok lestek, megakarták ölni, mint a hogy megöltek helyette százezer másikat. Az enyémet nem akarja senki megölni, s nem törődik vele senki. Ezért sirtam, — örömömbé.

És Ágnes odaborult a bölcsőre, s csak ugy fuldokolt örömeben.

Szegi András egypár lépést tett előre, oda nyomta a kezét a szívére s szolt:

— Nem törődik vele senki? Törődöm én!

Nyitra a házam, elviszem oda, vele viszlek téged is Ágnes!

Ágnes szeme felvillant s vad szenvedélyvel emelkedett fel.

— Mondtam nem vagyunk koldusok, kiket fél lehet szedni, így nem megyünk. Jó éjszaka, sok jó napot Szegi András!

Mozdulatlanul áll András, de mintha megmozdult volna az utca, olyan zürzavar támadt odakünn. Mire a zagyva hangokból megérthető, hogy mi történik az éjben, akorra a nagy nap emlékére elmúlt harangok hirtelen megkondulása megfelel a kérdésre.

Tűz van! Tűz van!

Ágnes ijedten vet keresztet, s rémulve ismétli a behalló vész kiáltást: „Tűz van!“

— Csak Szegi András áll mozdulatlan, néman, tekintete ott függ a bölcső kis lakóján; a ki oly édesen néz meredt ábrázatába.

— Hallja-e higylmed, hogy tűz van a faluban? Tör ki a kétségbeesés hangja Ágnesből.

— Azt mondd, hogy így nem jöttök velem mormolja gépiesen András, s csak nézi azt a már mosolygó kisdédet.

Zörögnek az ablakon. Mit beszél az a rekedt vénasszonyi hang?

— Bodó Ágnes, örülj, veri már az Isten Szegi András, ég az egész portája.

Mint egy örült terem háza előtt Szegi András, lángokban áll mindene, s a lobogó s villámbelesen emészött lángok láttára térdre roskad, s kezeit ég felé emelve, magánkívül kiabálja:

— Uram! oldsd ki haragod emészott lángját, hogy maradjon mit velök megosztanom!

— Az alacsony ablaku ház előtt is térdel valaki s fuldokolva esd a magasha:

— Uram, hagyj meg neki mindenét!

Kialvóban az utolsó zsarátnok is, mit nyelhetett a láng, elnyelte mind. Szétoszlott a mentő néptömeg, kihalt az utca, s a tavaszi holdfé-

nyes éj visszafoglalta az eltávozott pusztító elemtől, zavartalan, hűbajos esendjét.

Az alacsony ablak házban reszketve ül a bölcső mellett a megrettent galambhoz hasonló anya s pihégre figyel, vár.

Kopognak.

Az anya felszökik a bölcsőtől, ajtódt ránt s ott áll a megtépett alak.

— Agnes! Koldus áll ajtódnál és helyet kér éjszakára.

— András! Kiszakad a szivem a keblemből, ha rá nem borulsz mindjárt. A mienk maradsz, s mi a tied.

Es a gyerek megmozdul a bölcsőben, felébred, ehhez a szerződéshez neki is van köze, hogy is lehetne aludnia!?



ILJAS.

Tolsztoj Leo gróf meséje.

(A „Fejérmegyei Napló” számára oroszból fordította: **Vrabely Mihály.**)

Ufenski kormányzóságban élt egy Iljas nevű baskirai. Iljas, atyjának halála után szegényes állapotban maradt. Az atya, alighogy megházasította a fiát, egy esztendő múlva meghalt. Örökségképpen maradt Iljasra: hét ló, két tehén és husz darab juh, de Iljas jól értette a gazdálkodást és rohamosan szaporította vagyonát; korán reggeltől késő estig telességével együtt folytonosan dolgozott, legkorábban kelt és legkésőbb ment aludni és minden esztendőben vagyona jelentékenyen szaporodott. Ilyen helyzetben átélt Iljas valami harminczöt esztendőt, s ezen idő alatt csinos vagyonra tett szert. Volt neki kétszáz darab lova, százötven szarvasmarhája és ezerkétszáz juha.

A munkások a méneket és csordákat legeltették, a munkásnők pedig fejték a kanczákát és teheneiket, készítettek kumiszt, vaját és turót. Mindenből bőségesen volt Iljasnak, annyira hogy az egész vidék irigyelte helyzetét.

„Milyen szerencsés ember az Iljas” mondogatták sokan. Mindene van, kár volna meghalnia is.

Nevezetesebb emberek ismeretségbe léptek vele. Messze vidékről látogatóba jöttek hozzá a vendégek. Iljas pedig mindenkit szívesen látott és bőségesen megvendéglét. Bárki ha Iljashoz benézett, volt részére thea és juhús. Ha látogatóba jöttek hozzá a vendégek, azonnal levágatott juhot, ha szükséges kettőt is, de ha sok vendége talált lenni: a lovat is leölette.

Három gyermeke volt: két fia és egy leánya.

Fiait megházasította, leányát pedig férjhez adta. Szegénykorában a gyermekek vele együtt dolgoztak, maguk őrizték a méneket és juhokat, de mikor fölvitte Isten Iljas sorsát, fiait rendetlenül kezdték élni. Az egyik ivásnak adta magát.

Idősebbik fiát verekedés alkalmával agyon verték, az ifjabbik pedig gógös neje után indulva, maga is gógös lett; atyja irányában a legnagyobb engedelmességet és figyelmetlenséget tanusította és Iljas kénytelen volt elbizakodott gyermekét elküldeni magától.

Az elbocsátott fiának kiadta az öt megillető részt, de ezzel Iljas vagyona is kisebb lett.

Nem sokára ezután juhnyája között kiütött a betegség és a juhoknak igen nagy része elhullott. Az első csapást követte egy másik: természetlen esztendők következtek, széna nem termett s az éhségtől, a télen át szintén sok marhája tönkre ment. Később a Kirgizek megharanták marháit s annak legszebb részét elhajtották és az Iljas vagyona napról-napra jelentékenyen fogyott, de testi erőit is hanyatlani érezte.

Hetven éves agykorára már annyira elszegényedett, hogy kénytelen volt ködmeneit, szőnyegeit, lónyergeit, kibitkait,*) végre pedig az összes marháit eladni. Vagyonilag teljesen tönkre ment. Eszre sem vette miképpen uszott

*) Kibitka = vontatható sátorkocsi.

el vagyona s vén korára az emberek könyöradományaira szorult, Csak annyi ruhája maradt, a mennyi rajta volt, bunda, szipka és Sam-Semagi nevű vén neje. Fia elment messze földre lakni az atyai háztól, leánya pedig meghalt.

Nem volt a ki segíthetett volna az agy házaspáron.

Akad azonban egy ember, ki megszánta őket és pedig szomszédjuk, kit Mohamed-Sah-nak hívtak.

Mohamed-Sah sem gazdag, sem pedig szegény nem volt, mértékletesen élt, a mellett jó ember is volt.

Eszébe jutott Mohamed-Sahnak Iljas egykori vendégszeretete, megszánta őt és ekképpen szólt hozzá: „Iljas, jer hozzám lakni, öreg feleséggel együtt. Nyáron át erődhez mértén dolgozzál, télben pedig etesd marháimat, Sam-Semagi meg fejjen kanczákát s készítsen kumiszt. Kaptok tőlem enni és inni, ruhát is kaptok és ha valamire még szükségetek találna lenni, szóljatok, mindent kaptok.” Megköszönte Iljas a nagylelkű ajánlatot és munkási minőségben átköltözött Mohamed-Sah-hoz. Eleinte fájdalmas érzelmek közt tudott beenyugodni új helyzetébe, de később megszokta ezt s az öreg názasok dolgoztak erőikhez mértén.

De magának a házi urnak is előnyére szolgált ily házaspárt házába fogadni, mely egész életén át gazdálkodással foglalkozott s a gazdálkodás minden ágát kitűnően értette. A házaspár nem restelte többé helyzetét: dolgozott erőihez mértén. Mohamed-Sah-nak pedig nehezére esett az a tudat, hogy az öregek oly magas fokról, egyszerre oly alantasabb helyzetbe kerültek.

Történt egyszer, hogy Mohamed sahzoz messzevidékről vendégek jöttek, közöttük egy Mulla*) is.

Megparancsolta Mohamed sah, hogy fogjanak el egy juhot és vágják le. Iljas megfogta a juhot, levágta, megfőzte, elkészítette és beküldte a vendégeknek. A vendégek jóllaktak, ittak teát, végre a kumiszhoz láttak.

A vendégek a házigazdával együtt puha párnákon és szőnyegen ültek, poharokból itták a kumiszt és beszélgettek. E közben Iljas, dolga után látva, éppen a nyitott ajtó mellett elhaladt. Eszrevevé őt Mohamed sah és szólt a mellette ülő vendéghez: „Láttad-e azt az öreget, ki az ajtó mellett elvonult?”

„Láttam — felelt a vendég. — Nos és mi különös van abban?” — „Az a különös benne, hogy ez volt leggazdagabb emberünk; Iljasnak hívják. Lehetséges, hogy hallottál is róla valamit?”

„Hogy ne hallottam volna — felelt a vendég. Személyesen nem ismerem őt, de híre messze vidékünkre eljutott. — „Most semmije nincsen, nálam van szolgai minőségben, felesége is itt van, feji a kanczákát.”

Elesodálkozott a vendég, megszorítá a nyelvét, megcsóválta a fejét és szólt: „Hiába, így fordul a szerencse, akár a kerék, egyiket fölfelemel, a másikat pedig leejti. — Talán bányakódik az öreg” tevé hozzá a vendég. — „En nem tudom — felelt Mahomed, — „esőndesen és alázatosan él, s igen jól dolgozik”. — Lehetséges volna-e szólni vele? kerdezé a vendég. Kíváncsi vagyok az életére. — „Miért ne” — felelt a házi gazda és kikiáltott: „Hej babaj!**, jer be, megiszol egy pohár kumiszt, hvid a feleségedet is.”

Bejött Iljas nejevel együtt. Üdvözölte a vendégeket, valamint a házi gazdát is, azután rövid imát mondott s közel az ajtónál helyet foglalt, neje pedig a függöny mögé, a házi asszonyhoz bujt. Megkínálták Iljast egy pohár kumiszzal. Iljas ivott egy keveset és letette a poharat.

— Nem esik-e nehezre öreg — kérde a vendég — mikor bennünk ilyen jókedvű helyzetben látsz? Nem jut-e eszedbe multad ké-

*) Mulla = baskir pap.

**) Babaj, haskirak nyelvén annyit jelent, mint öreg bácsi.

nyelme, midőn te is ily helyzetben éltél, most pedig oly keserű állapotra jutottál?

Elmosolygott Iljas és felelt: „Ha kitárnám előttem helyzetem szerencsés és szerencsétlen voltát, úgy sem hinnél el, inkább kérdezd meg az asszonyt, ő asszony, mi a szivén az a nyelve hegyén is; mindent elfog mondani, úgy, a mint van.”

Erre a vendég a függöny felé fordulva, szólt: „Na anyóka, mond meg hát te, hogyan vagy megelégedve jelen sorsoddal, a multhoz képest?” — „Hogy vagyok megelégedve jelen sorsommal? — szólt ki a függöny mögül Sam-Semagi. — „Hát ugy, öregemmel mintegy ötven esztendő óta együtt élek, állandóan szerencse után hajhásztunk, de a szerencsét soha és sehol nem bírtuk föllelni; mióta mindenünk elveszett már két éve elmúlt, azóta munkás emberek sorsára jutottunk nygvan, de boldogságunkat csak most leltük föl, hogy jobb lét után nem is vágyakozunk.” A vendégek elbámultak a vén asszony feletén; meg volt lepve a házigazda is, sőt a függönyt is félretolta, hogy a vendégek láthassák a vén asszonyt. Az asszony pedig ott ül, öregére néz és mosolyog, örege viszont ő reá mosolyog.

„Való igazat beszélék és nem tréfálok — folytatá Sam-Semagi — felszázadon keresztül kerestük a boldogságot, de megtalálni nem bírtuk, most semmik sincsen, más emberek könyörületére szorultunk, de oly szerencsét találtunk, hogy jobbra nincs szükségünk.”

„És miben áll boldogságtok?” — „Miben?” midőn gazdagok voltunk, anyi időnk, anyi békességünk nem volt, hogy én és öregem egymással kölcsönösen kibeszélhettük volna magunkat lelkialapotunkról, rá nem értünk gondolkodni, nem volt anyi időnk, hogy egy rendes imát elmondhattunk volna a jó Istennek, anyi volt a foglalatosságunk. A vendégek jöttek hozzánk, gondot okozott, hogy mivel lássuk el őket. Ha elmentek a vendégek, a munkások után kellett látni. Ők dolgoznak, de a maga idején kipihenhetik magukat, édesen elköltik az ételt, mi nekünk ügyelnünk kellett, hogy vagyunkban kárt ne szenvedjünk — folyton vétkéztünk. Örködnünk kellett, hogy a farkasok ne pusztítsák a nyáját, hogy a Kirgiztolvajok el ne hajtsák a marhát. Ha lefeküdtünk: a folytonos gondtól nem bírtunk aludni. Folyton fáradtunk és soha, soha nem pihentettük ki magunkat. De ez még kevés, azonban leggyakrabban én meg öregem egyetértésre nem bírtunk jutni: ő azt mondja így, vagy amugy kell cselekedni, én meg azt mondom, nem ugy, de másképpen; folytonosan pöröltünk és vétkéztünk. Állandó gond és bűn közegette átéltek a félésszázadot anélkül, hogy boldogok és megelégedetteknek érezhetők volna magunkat.”

„És most?”

„Van elég időnk minderre; kedvünkre kibeszélhetjük magunkat, egyetértésben élünk, mert nincs min vitatkozni: anyi az egész gondunk, hogy házigazdánkat híven szolgáljuk, erőnkhez képest dolgozzunk, dolgozzunk ugy, hogy házi urunk hasznára és ne vesztéségre váljék a munkánk. Ha hideg van, fűtőanyag és ködmén rendelkezésünkre áll. Ráérünk fecsegni, ráérünk az Istennek is szolgálni. Ötven esztendőn keresztül állandóan boldogság után kutatunk, de csak most találtuk föl azt.”

Elnevelték magokat a vendégek. Iljas pedig közbe szólt: „Ne nevesetek uraim, nem tréfa dolog ez; ilyen az ember élete. Elégge esztelenek voltunk, hogy sirtnak, midőn vagyunkat elvesztettük, de a mindenható Isten csak most nyilvánította ki előttünk az ő igazságát és bölcsességét és mi azt föltártuk előttek is, de nem a saját vizsgálásunkra, hanem a ti lelki épülétekre.”

„Okos beszéd — szólt a Mulla. — Iljas valóságos igazat beszél, az írásban is így van megírva.”

És a vendégek nem nevettek többé, de gondolatokba merültek.



Alleluja!

*Feltámadunk! csendül az ének,
Az örök-élet kuffejének
Ég és a föld hálaladt rebeg,
Nincs már a lélek sirba zárva,
Hitünk van a feltámadásba
Bár testünk a féreg öli meg.*

*Megtörve a halál hatalma,
A feltámadás diadalma
A mi husvét ünnepnapunk:
Mert a mi bennünk lélek: eszme,
Az él örökké, s nincs elveszve,
Alleluja! Feltámadunk!*

Szécsi.



Viola odorata.

Engedélyt kapott a szelek legifjabbika, hogy átveheti immár uralmát; szabadságának kegyelmeiben végig táncolt a hideg földön, lombtalan erdőkön, beköszöntött kunyhókba, palotákba, s hirdette, hogy jön a tavasz; neki rottott a felhőknek, s elsöpörte az égről a sűrű ködháló. Háborítlanul szórhatta már a nap melegítő sugarát, olvadt a mi rideg és fágyos volt a földön. A nap melegített, a szellő enyfelgett, hívogatott csalogatott, míg kizöldült a rét, rügyet hajtott fa és bokr és a bokor alatt félve kidugta fejcskáját az — első ibolya.

Nem vette észre senki, csak a szellő és a napsugár; csókolgatták, dédelgettek, a míg kinyílt, mélyebb színt kapott és édes illatot a kis virág. Az illat vonzotta az embereket, fölkeresték, keblükre tüzték az elsőt, a századikat, az ezrediket. S most virít a mezőn, ott diszlik a szegények és gazdagok asztalán, élénkbe mosolyog az ablakokból, a kirakatok széles üvegtáblái mögöl; találkoznak vele az utcán a virágárusnő kosarában, az egyszerűek és előkelők, a kicsinyek és nagyok kezeiben, csipkék között, gomblyukakba tűzve — mindenkitől szeretve, üdvözölve.

Ha valaki azt kérdezné e kis virágtól, mióta árasztja illatát e földön, évezredek titkát lehelné felénk. Nem tudja mikor jött e földre, talán mikor a költészet. Története egyidejű az ember történetével.

Midőn Ormuzd, a perzsa kozmogonia szerint, bevégzte a teremést, Amerada bizta azt; ez az összes növények csiráját betette Ardoizur forrásába, honnét kihajtott, s csakhamar virágok ezrei borították a kopasz földet, közöttük sok-sok ibolya.

A keleti monda szerint száz évig sirta már Adám a megbánás keserű könnyeit Ceylon szigetén; e könnyekből nőtték fel Inoia nagy fája. Végre kegyelmet hozott neki az angyal; ekkor felemel arczát az Urhoz, aztán meghajtá fejét, az öröm és alázatosság könnyeit hullatá a földre, — ezekből fakadtak az ibolyák.

A görög hagyomány szerint, Proserpina Enna völgyében épen ibolyát szedett Jupiter számára, midőn Pluto őt elrabolta; ijedten hullatá földre virágait, hol csakhamar messze elterjedtek. Ez időtől fogva az Orkus fejedelmén virágai: a Proserpina ibolyái, melyeknek sötét színe a bánatot és a halált jelképezi.

Az athénieknek az ibolya ép oly büszke jelvényük volt, mint később a rózsza az angolok-

nak, a lilium a francziáknak. Festők és szobrászok Athén városát úgy ábrázolták, mint egy méltóságos asszonyi alakot, ibolyakoszorúval a fején.

A rómaiak bort fűszereztek vele; az arab nedvből készített illatos, enyhítő italt. A költők hosszú sora megénekelte; ott virít népdalban, regényekben, legendákban; fölleljük nyugaton úgy, mint keleten, mindenütt úgy tekintve őt, mint első hírnökét a téli álmából ébredő földnek, mint jelképét a szüzi erénynek, s a valódi érdemmel párosult szérenségnek.

Az ibolya odafűződik kiváló női alakok neveihez is, történeteikben többé-kevésbé tragikantikus szerepet játszva.

Clairon kisasszonyról, a hirneves francia művésznőről beszélték, hogy rendkívül szerette az ibolyát. Egyik tisztelője egyedül az ő kedvéért termesztette, hogy az évnék egyetlen szakában se nélkülözze kedvenc virágát. Harmincz éven át nem mult el nap, melyen ott ne találta volna asztalán barátja reggeli üdvözlését — az ibolyacsokrot. Hogy semmit se veszítsen el a hívséges odaadás, a barátság és állhatatosság e jelvényéből, esténként leszedte száraitól az illatos fejcskékét s theát készített belőlük magának.

Ép ily szenvedélyesen szerette a bájos virágot Beauharnais Jozefin is; róla származott át a Napoleonokra, s lön nekik az, a mi a Bourbonoknak a lilium.

1795. márcz. 9-én egy ifju nő jelent meg a Temple előtt Párisban, hol egy királyi gyermek ült fogva s egy ibolyacsokrot adatott neki. Tudta, hogy e gyermek rajong e virágerért s elhozta börtönének falai közé a tavasz üdvözlését. E nő Beauharnais Jozefin volt.

Néhány héttel később a st. Margueriti temetőnek egy félreeső zugában eltemették a kis XVII. Lajost. Egy gyöngéd kéz sirjára ültette az ibolya bokrot s azóta évenként illatos, virágos szönyeggel vonják be a kicsi sirt — a szép Jozefin ibolyái.

A luxenburgi palotában Barass, a konvent elnöke, fényes estélyt adott. Ezek egyikén látta meg Jozefin azt a férfit, ki mint fényes meteor a világot bámulatta, az ő szívet lázas izgatottságba ejté. A fiatal nő valamennyinél egyszerűbben jelent meg a társaságban. Drága gyöngyök s ragyogó gyémántok helyett ibolyakoszorut viselt a fején, ibolyacsokrot a keblén. A tábornok az ünnepély végével kocsijához vezette az ifju nőt, s midőn az könnyedén meghajtá magát, az ibolyacsokor kebléről a tábornok lábához hullott; — fölvette s torró ajkaihoz vonta Jozefin illatos kedvenceit.

1766. márczius 9-én Páris városának nagytermében Napoleon nejjé lett. Midőn férje karján a lépcsőn lefelé haladt, könyben uszó szemekkel ezt kérte tőle: Engedd, hogy e napon ibolyát viseljek, s a megújuló tavaszon szerelmed jeléül csak ibolyát adj nekem.

S Napoleon nem felelte e kérelmet soha, lett légyen bárhol, győzelmei közepette, ovációk által körülvéve. A dicsőség napjaiban, még akkor is, midőn a császári korona ékesíté homlokát, Jozefint nem tette semmi oly boldoggá, mint esküvője évfordulóján az ibolyacsokor imazsámolyán; a legértékesebb ajándék sem volt képes helyettesíteni boldogságának e talizmányát.

De míg Napoleon a hatalom, a dicsőség tetőpontja felé közeledett, Jozefin csillaga halványulni kezdett. Válsárol, önkéntes lemondásról kezdte suttogni az emberek.

Eljött 1808. márcz. 9-ike s az ibolyacsokor hiányzott Jozefin imazsámolyáról. A kertész, kinek erről gondoskodnia kellett volna, egy nappal előbb meghalt, s Napoleon nem akart bokrévét abból a kertből, melynek őre halott. Ibolya pedig nem volt kapható egész Párisban. Ő maga járta be a szűk utcákat, míg végre a Louvre kapujának szögletében egy görnyedt alak előtt megpillantja a keresett virágot. Boldogan kapja föl a kosart, egy marék aranyat szór az asszony ölébe és elcsiet. Örömtől sugárzó arcczal lép Jozefin elé, hogy átnyujtsa a csokrot. Látja, miként pírul el a boldogságtól, midőn kezéből átveszi, hogy ajkához emelje; látja, mint halványul el a következő pillanatban, mint hull ki kezéből a virág és kétségbeesetten dadogja: „El el! e virágok halálhozók, mert — siron nyíltak!”

E nap óta Jozefin levert maradt; hogy megnyugtassák, mindenütt keresték a virágárusnőt. De az emberi szív csodálatos őstönnel bír néha. Két nap múlva megtalálták az asszonyt, ki reszketve vallá be, hogy az ibolyák a st. Marguerit temető egyik sirjáról valók — Jozefin ibolyái, melyeket egykor ő a királyfinak vitt, s most hírnökei lettek a reavárakozó fájdalomnak.

Jozefin ibolyái elhervadtak — a válás megtörtént, s ő szeretett férfitől távol, Malmaison csodaszép kertjében sirta el életét. A virágok ezrei vették körül, csak egy volt száműzve közeléből — az ibolya. Soha többé nem viselt ibolyát, még látni sem akarta e virágot, mely oly fájdalmasan emlékezteté elveszett boldogságára.

1814. márcz. 9-én Napoleon elküldte hozzá három éves fiauskáját egy ibolya csokorral; a másik pillanatban előtte állott a császár s karjaiba zárta a hangosan zokogót.

Két hónappal később, Malmaison kerti termében egy koporsó állt, melyet rózsák, cipruslombok vettek körül, a fehér selyem vánkoston azonban nem volt más, mint az ibolya, a tavasz virága Jozefin és a nagy császár életéből. Jozefin el tudta viselni a szeretett férfi boldogságát mással, de szerencsétlensége, száműzetése megtörte a szíve.

Az ibolya pedig finom gyökérszálaival tovább is körülfonta a Napoleon családját. A francia nemzet a nagy császár szerencse virágának tekintette. Midőn Elba szigetéről visszatért, tiszteletére minden házban ibolya csokor diszlett, mindenki ibolyát hordott. Öreg gardisták kiáltották: Voilá le pére Violette! — és a császárság új fölvirágzását remélték.

Az öröm nem tartott soká, az ibolya még el sem virágzott, s Napoleon száműzve volt Szt. Helena szigetére. Halála után egy kis aranytokban, melyet mindig magánál hordott, egy szöke fűrtöt és két elhervadt ibolyát találtak.

(b. a.)



Apróságok.

Az igaz szerelmmel úgy van a világ, mint a kisér-tetekkel. Mindenki beszél róla, de senki sem látta még.

A szerelmem vak. A házasság aztán operája.

Boldog családi életet csak egy gyermektelen özvegy ember folytathat.

A szerelmes ember olyan, mint a gyufa, mihelyt lángrolban, elveszti a fejét.

